

АДОЛАТ

ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТА

gazeta@adolat.uz ● www.adolat.uz ● № 14 (873) ● 2012 йил, 6 апрель, жума

Маънавий тарғиботнинг таъсирчан кучи

Бурч

Ижтимоий-сиёсий, маънавий-маърифий тарғибот, бу борада аҳолининг турли қатламларига йўналтирилган аниқ мақсадли тадбирларнинг таъсирчанлиги ва самардорлиги, шубҳасиз, жамият тараққиётида муҳим аҳамиятга эга. Мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотлар ва уларнинг одамлар турмуш тарзидаги ижобий натижалари, Ўзбекистоннинг дунё ҳамжамиятида тобора мустақамланиб бораётган нуфузи, таниқли давлат ва жамоат арбобларининг мамлакатимизда мустақиллик йилларида илм-фан, тиббиёт, таълим-тарбия, шахарсозлик, қурилиш, маданият ва санъат, спорт ва бошқа соҳаларда қўлга киритилган ютуқлар тўғрисидаги эътирофлари ёши ва касб-коридан қатъи назар, ҳар бир ватандошимизни чексиз ғурурлантиради. Истиқлолимизнинг дастлабки йилларида Ўзбекистоннинг мустақил давлат сифатида ўз йўлини топиб олишига шубҳа билан қараганлар ҳам бугун ундан кўп нарсаларни ўрганиш мумкинлигини очик-ойдин айтмоқдалар. Бу ютуқлар қандай қўлга киритилгани, халқимизга хос улғу фозилатлар — сабр-бардош, мамлакат келажагига қатъий ишонч, ҳамжихат-ҳамфикр бўлиб яшаш, тинчлик-тотувликни асраш, бағрикенг бўлиш, ўзаро меҳр-оқибат кўрсатиш боис, жуда кўп тўсиқларни енгиб ўтганимиз, гоёят мураккаб шароитларда ҳам ўзлимизни йўқотмаганимиз эндиликда истиқлол йилларининг ноёб ва ибратли тарихига айланиб қолди.

Бугун бу тўғрида ўсиб келаётган ёш авлодга — истиқлол йилларида туғилиб, вояга етган, дунёқараши шу йилларда шаклланган азиз фарзандларимизга сўзлаб беришимиз жуда ҳам зарур. Давлатимиз раҳбарининг асарлари, нуқта ва маърузаларида олдимизга қўйилаётган янги, янада кўламли вазифалар ижросини таъминлаш юзасидан ҳар биримизнинг бурч ва

масъулиятимиз тўғрисида ёшларга маълумот беришимиз, табиийки, уларнинг миллий истиқлол ғояларига сардоқатини, мамлакатимизнинг буюк келажагига ишончини янада мустаҳкамлайди.

Бу иш шунинг учун ҳам зарурки, дунё миқёсида кечяётган бугунги мураккаб жараёнлар, хусусан, ахборот оламининг глобаллашуви ва «оммавий маданият» ниқоби

остида ҳаётимизга, турмуш тарзимизга турли кўринишларда, турлича йўллар билан кириб келаётган нохушликлар, миллий менталитетимизга мутлақо зид ғайриахлоқий «қадрият»лар шароитида маънавий тарғибот иши муҳим ижтимоий заруратга айланди. Бундай шароитда турли ғаразли мақсадларни кўзлаб ҳаракат қилаётган бузғунчи кучлар дунёқараши тўла шаклланмаган, ҳаётий тажрибаси етарли бўлмаган ёшларни мўлжалга олади, аниқроғи, маънавий тарбия ва тарғибот қаерда суст олиб борилса, ёшлар тарбияси ўз ҳолига ташлаб қўйилган, қизиқиш ва эҳтиёжлари эътиборга олинмаётган бўлса, ўша ерга қараб интилади, ғаламисликларидан мутлақо беҳабар, содда ва ишонувчан йигит-қизларнинг онгини заҳарлашга, тўғри йўлдан оздиришга уринади. Бу мақсадга эришиш учун мурувват кўрсатади, кейин эса «ўлжа»сининг онгига заҳарли нишини санчади.

Таассуфки, бузғунчиларнинг ҳавфи «тўри»га илиниб, тўқима чўпмақдан иборат ҳавойи ваъдаларига ишониб, ҳаётлари тамомила издан чиққан, ота-она, фарзандлар, қариндош-уруғ, маҳалла, эл-юрт олдида юзлари қора бўлганлар, орзумидлари саробга айланганлар, соғлигидан айрилганлар оз эмас.

Давоми 5-бетда ➤

9 апрель — Соҳибқирон Амир Темур таваллуд топган кун

Соҳибқирон — буюк бунёдкор

Буюк шахсларни тарих яратади, миллат қайғуси, халқ дарди майдонга олиб чиқади. Негаки озодлик ва тараққиётга интилган миллат, мамлакат халоскорга, йўлбошчига эҳтиёж сезади.

Бобокалонимиз Амир Темур ана шундай халоскор ва йўлбошчи сифатида тарих саҳнасига чиқди. Мураккаб тарихий шароитда халқнинг бошини қовуштирди. Пароканда элу элатларни бирлаштириб, марказлашган қудратли салтанат тузди.

Аммо узоқ йиллар мобайнида мустамлака исканжасида кун кечирган халқимиз ана шундай буюк аждодини қадрлаш, унинг тарихий мавқеини муносиб ўринга қўйиш имконидан маҳрум эди. Шўро замонида халқимизнинг юрагидан миллий онг, миллий ғурур туйғусини йўқотиш, уни қарамликка маҳкум этиш мақсадида Амир Темур номи тарихимиз саҳифаларидан ўчирилди.

Мамлакатимиз мустақилликка эришгач, Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида тарихимизни чуқур ўрганиш, буюк аждод-

ларимиз хотирасини эъзозлаш борасида амалга оширилган кенг кўламли ишлар самарасида Амир Темур шахси, жаҳон тарихидаги ўрни, халқимиз, Ватанимиз олдидаги хизматлари ўз ўрнига қўйилди, қадр топди.

Давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан 1996 йилда Амир Темурнинг 660 йиллик юбилейи кенг нишонланди, ЮНЕСКО томонидан халқаро конференциялар ва кўргазмалар ўтказилди.

Давоми 8-бетда ➤

Концепция: устувор вазифалар

Мамлакатимизда иқтисодий ислохотларни амалга оширишнинг дастлабки босқичида тадбиркорликни ривожлантириш, ушбу соҳа вакиллариغا ҳар томонлама кўмаклашишга алоҳида эътибор қаратилиб, бу йўналишдаги ислохотлар иқтисодий ўзгаришларнинг энг муҳим бўғини этиб белгиланди.

Тадбиркорларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатлари

адлия ҳимоясида

Ушбу мақсадни кўзлаб қабул қилинган қонун ҳужжатлари мамлакатимизда тадбиркорликка қулай шарт-шароит яратиш, янги ҳуқуқий муносабатларни жорий этиш, рақобат ва бозор муносабатларини ривожлантириш имконини яратди. Тадбиркорлик билан шугулланиш фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқи сифатида кафолатланди.

Шу билан бирга, тадбиркор-

лик субъектлари олдидаги ҳар қандай бюрократик тўсиқларни олиб ташлаш, уларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатлари ҳимоя қилинишини таъминлаш, тадбиркорлик фаолияти асоссиз чекланишига йўл қўймасликка оид қабул қилинган қонун ҳужжатлари ва уларнинг амалдаги ижроси муҳим ўринга эгедир.

Давоми 2-бетда ➤

Дастурий мақсадлар ва электорат манфаатлари

бошланғич ташкилотларнинг самарали фаолияти орқали ижро этилади

Бошланғич партия ташкилотларида

Бугун жамиятимиз ҳаётида юз бераётган тўб ўзгаришлар, демократик янгиланишларни сиёсий партияларнинг иштирокисиз тасаввур этиб бўлмайди. Зеро, улар одамлар онги ва тафаккурига ғоявий таъсир кўрсатадиган муҳим давваткор кучдир. Айти жараянда, электорат ва сайловчилар манфаатларини ифода этиш ҳамда ҳимоялаш, партия дастурий ғояларини амалга ошириш ва сайловларга муносиб тайёргарлик кўришда муҳим негиз бўлган қўйи ташкилотлар олдида ўрин эгаллайди. Ана шу долзарб вазифалардан келиб чиқиб, Ўзбекистон «Адолат» СДП ҳам жойлардаги қўйи ташкилотлар фаолияти самарадорлигини ошириш, уларнинг маҳаллий кенгашлар билан доимий ҳамкорлигини мустаҳкамлаш масалаларига муҳим эътибор қаратмоқда.

Партиянинг Тошкент шаҳар Кенгаши Фуқаролик жамияти шаклланишини мониторинг қилиш мустақил институти Тошкент шаҳар ҳудудий бўлими билан ҳамкорликда «Бошланғич партия ташкилотларининг самарали фаолиятини таъминлаш масалалари» мавзусида ташкил этган семинар-тренинг ҳам бу борадаги вазифалар ижросига қаратилди. Унда Тошкент шаҳар ва туман Кенгашлари, «Ёш адолатчилар», Аёллар қаноти раислари ҳамда БПТлар фаоллари иштирок этди.

Тадбирда партия бошланғич ташкилотлари, уларнинг ваколат ва вазифалари ҳақида атрофлича сўз юритилди.

Давоми 2-бетда ➤

Атроф-муҳит муҳофазаси

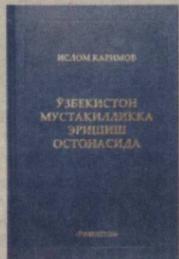
Табиатни асраш муқаддас бурчимиз

Она-табиатни, ерости ва ерусти бойликларини асраб-авайлаш, атроф-муҳитнинг ифлосланишига йўл қўймаслик бугунги кунда бутун дунёда энг долзарб муаммолардан бирига айланиб бормоқда. Ноёб, қимматли табиий объектлар, мажмуа ва ўрмонларни, ўсимликлар ва ҳайвонларнинг ирсий фонддини сақлаб қолиш, дарё ва кўллارни тоза сақлаш, инсоният фаолияти натижасида табиатга етказилаётган салбий таъсирни камайитириш, бунинг учун табиий жараёнларни муттасил ўрганиш, табиий муҳит мониторингини олиб бориш, аҳолининг экологик маданиятини ошириш, айти чоғда сув ҳавзаларини санаот чиқиндилари билан ифлослантираётган, атмосферага зарарли моддалар чиқараётган завод-фабрикалар, турли тижорат ташкилотлари, хусусий корхоналар раҳбарлари зиммасига жиддий масъулият юклаш бугунги куннинг муҳим вазифаси ҳисобланади. Бу иш билан жамоатчилик вакиллари, маҳалла фаоллари, айтиқсиз, ёшлар фаол шугулланишлари лозим.

Давоми 2-бетда ➤

Истиқлол тарихининг муҳим манбаи

Бугунги анжуман боис, ёшларимиз ўша йиллардаги воқеа-ходисаларни ўз кўзи билан кўрган, бевосита гувоҳи бўлган кишиларнинг хотиралари ва фикрларини эшитиб, аниқ тасаввурга эга бўлдилар. Ушбу китоб ўша суронли йиллардан сўзловчи энг ишончли ҳужжат, шу сабабли бугунги ва келгуси авлодларимиз қандай касб эгаси бўлмасин уни чуқур ўрганиб, англаб етишлари учун муҳим манба бўлиб қолади.

3-бет

Болалар тарбияси ва камолотига

энг аввало, ота-она масъул

...айрим ҳолларда махсус руҳсатномаси ва диний муассасаларга алоқаси бўлмаган шахслар ўзбошимчилик билан шаръий никоҳ ўқиш билан шугулланаётган ҳолатлари кузатилмоқда. Масалан, тумандаги «Навбахор» маҳалласида яшовчи фуқаро Ч.Шукуров «Юрчи» қишлоқ ҳужалик касб-ҳунар коллежи ўқувчиси М.Мамаражабова билан фуқаро А.Аминовни ҳамда шу коллеж ўқувчиси Г.Божонова билан фуқаро Б.Ҳасановларни тиббий қўриқ ҳамда туман ФХД бўлимидан қонуний никоҳдан ўтмаганлигини била туриб, уларни биргаликда турмуш қуришлари учун шаръий никоҳдан ўтказган.

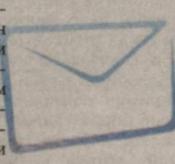

4-бет

Фуқаролар мурожаатлари

беиз, бесамар кетмайди

«...фуқаро Н.Йўлдошева ва бошқаларнинг аризаси асосида Узун туман прокуратураси томонидан ўтказилган текширишда Узун тумани Халқ таълими муассасалари фаолиятини методик таъминлаш ва ташкил этиш бўлими мудири И.Ходжаев, 25-сонли умумий ўрта таълим мактабининг 0,13 га ер майдонини сохта ҳужжатлар тайёрлаш йўли билан қонун талабларига зид равишда Ўзбекистон Республикаси кўп тармоқли агросаноат биржаси Сурхондар вилоят филиалининг 06.07.2011 йилдаги олдистди шартномаси орқали ноқонуний равишда фуқаро С.Холмёрвага сотиб юборган»лиги аниқланди.

6-бет

Қонунчилик

Тадбиркорларнинг
ҳуқуқ ва қонуний
манфаатлари

адлия ҳимоясида

◀ Давоми. Боши 1-бетда

Амалдаги қонун ҳужжатлари асосида бугунги кунда мамлакатимизда тадбиркорлик субъектларини рўйхатга олишнинг хабардор қилиш тартиби жорий этилди, уларнинг молия-ҳўжалик фаолиятини фақат солиқ идоралари текшириши мумкинлиги ва тадбиркорларга нисбатан ҳар қандай санкциялар фақат суд қарорига биноан қўлланилиши белгиланди, шунингдек, ҳисобот тақдим этишнинг барча шакллари ва турлари, тадбиркорлар фаолиятига асоссиз аралашув ва текширишлар сони кескин қисқартирилди.

Юртимизда 2011 йил «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили» деб эълон қилинганлиги ҳамда Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепциясида белгилаб берилган йўналишлар — шубҳасиз юртимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш, тадбиркорларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш тизимини янги босқичга кўтариш, десак муболага бўлмайдими.

Кўрилган чора-тадбирлар натижасида ижтимоий ҳаётимизда бозор талабларига мос келадиган янги ҳўжалик тизимлари шаклланди, хусусий сектор кенг ривожланди.

Бу ўз навбатида тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ва унинг ҳуқуқий асосларини кучайтириш борасида барча давлат идоралари қатори адлия органларига ҳам катта вазифалар юкляди.

Бошқарма томонидан бу борадаги қонун ҳужжатлари аҳамияти ва моҳияти юзасидан назорат органлари ходимлари ва кенг жамоатчилик ўртасида кенг кўламли тушунтириш ишлари олиб борилаётганлигига қарамасдан, айрим идора ва ташкилотлар томонидан амалга оширилаётган ислохотлар моҳиятини англаб етмаслик, бунинг оқибатида тадбиркор ҳуқуқини поймол қилиш

ҳолатлари ҳанузгача учраб турибди.

Таҳлилларга назар ташлайдиган бўлсак, биргина 2011 йил давомида адлия бошқармаси томонидан ўтказилган ўрганишлар давомида жами 7000 дан ортиқ турли қонунбузарлик ҳолатларига йўл қўйилганлиги аниқланган. Жумладан, назорат қилувчи органларда ўтказилган ўрганишлар жараёнида 187 та ҳолатда ҳўжалик юритувчи субъектларни текширишлар тартибини бузиш, 32 та ноқонуний текшириш ҳолатлари аниқланган. Шунингдек, та-

инспекцияси томонидан «Бухоро Мобил Сервис» хусусий корхонасини давлат рўйхатидан ўтказишда хусусий корхонадан 99 минг 470 сўм ўрнига 116 минг 687 сўм рўйхатдан ўтказиш йиғими олинган ҳолати бўйича, шунингдек, Когон туман ҳокимлиги ҳузурдаги тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш инспекцияси «Умурбобо» хусусий фирмаси раҳбари Ф.Қурбонованинг таъсис ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилганлиги учун давлат рўйхатидан қайта рўйхатдан ўтказиш учун энг

нинг масъул ходимларига етказиш мақсадида жойларда доимий тарзда ҳуқуқий тарғибот тадбирлари олиб борилмоқда.

Шу билан бирга, адлия бошқармасига тадбиркорлик субъектлари томонидан берилган ариза ва шикоятларни ҳамда «Ишонч телефони» орқали келиб тушган жами 60 дан ортиқ мурожаатларни жойида ҳар томонлама ўрганиб чиқиш чоралари кўрилиб, аксарият ҳолларда тадбиркорларнинг бузилган ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларининг тикланиши таъминланди.

Шунингдек, адлия бошқармаси томонидан бошқа идоралар билан ҳамкорликда вилоятнинг барча туман ва шаҳарларида ўтказилаётган ҳуқуқий тарғибот ҳамда ҳар ҳафтанинг жума кунлари ташкил этилаётган «Очиқ эшиклар кунлари»да тадбиркорлик фаолияти учун яратилган кенг имтиёз ва шарт-шароитлар тушунтириляпти. Айни пайтда тадбиркорлик субъектларига амалий ёрдам беришга, уларнинг кундалик фаолиятида юзага келадиган муаммоларини ҳал этишга ҳамда мавжуд қонун ҳужжатларига қўшимча ва ўзгартиришлар киритиш юзасидан билдирган тақлифларини умумлаштирган ҳолда тегишли идораларга тақдим этиб беришга асосий эътибор қаратилмоқда.

Таъкидлаш жоизки, тадбиркорликни ривожлантириш, тадбиркорларнинг ишончли ҳуқуқий ҳимоясини таъминлаш, бу йўналишда қабул қилинган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг мазмун-моҳиятини тўғри англаган ҳолда амалда тўлиқ ижросини ташкил этиш — нафақат бунинг учун масъул бўлган давлат идоралари ва мансабдор шахсларнинг, қолаверса, ҳар биримизнинг устувор вазирамиз эканлигини ёддан чиқармаслигимиз лозим.

Садриддин ЖўРАЕВ,
Бухоро вилоят адлия
бошқармаси масъул ходими.

Вобкент туман ҳокимлиги ҳузурдаги тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш инспекцияси томонидан «Бухоро Мобил Сервис» хусусий корхонасини давлат рўйхатидан ўтказишда хусусий корхонадан 99 минг 470 сўм ўрнига 116 минг 687 сўм рўйхатдан ўтказиш йиғими олинган ҳолати бўйича, шунингдек, Когон туман ҳокимлиги ҳузурдаги тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш инспекцияси «Умурбобо» хусусий фирмаси раҳбари Ф.Қурбонованинг таъсис ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилганлиги учун давлат рўйхатидан қайта рўйхатдан ўтказиш учун энг кам иш ҳақининг 50 фоизи миқдоридан тўлов ундирилиши лозим бўлгани ҳолда ортиқча 24 минг 868 сўм тўлов ундирилган.

биркорларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини чеклаган давлат бошқарув идораларининг 26 та ноқонуний қарор ва фармойишлари бекор қилинди.

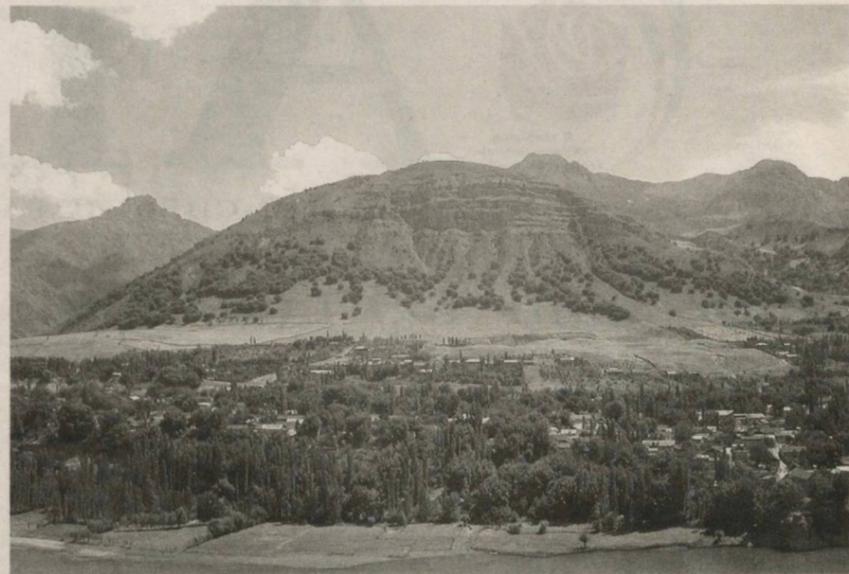
Аниқланган қонунбузарликларга қарши мурасасиз курашиб, уларни бартараф этиш юзасидан 202 та тақдимномалар киритилиб 410 нафар шахслар интизомий жазо чораларига тортилган. Шунингдек, бошқарма томонидан бу борада 67 та маъмурий тақлифлар, 198 та огоҳнома, 41 та кўрсатма, 143 та даъво аризалари судларга киритилган.

Масалан, Вобкент туман ҳокимлиги ҳузурдаги тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш

кам иш ҳақининг 50 фоизи миқдоридан тўлов ундирилиши лозим бўлгани ҳолда ортиқча 24 минг 868 сўм тўлов ундирилган.

Бу борада адлия бошқармаси томонидан судга даъво аризалари киритилиб тадбиркорлик субъектларидан ундирилган ортиқча маблағлар эгаларига қайтарилди.

Тадбиркорлик субъектлари фаолиятига тўсқинлик қилиш ва уларнинг ҳуқуқларини бузилиши ҳолатларига чек қўйиш, тадбиркорликка оид қонун ҳужжатларига риоя қилинишини яхшилаш, соҳага оид норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар мазмун-моҳиятини тадбиркорлик субъектлари ва мутасадди идоралар-

Табиатни асраш
муқаддас бурчимиз

◀ Давоми. Боши 1-бетда

Табиатдаги ноёб биологик хилма-хилликни сақлаб қолиш нафақат бугунги кун учун, келажак авлодлар учун ҳам катта аҳамиятга эга. Буни инобатга олган ҳолда, мамлакатимиз БМТнинг биохилма-хилликни муҳофаза этиш бўйича конвенциясига қўшилган ва ушбу ҳужжатни амалга ошириш мақсадида Миллий стратегия ва ҳаракат дастури қабул қилинган. Ушбу дастурдан кўзда тутилган асосий мақсад Ўзбекистондаги муҳофаза этиладиган табиий ҳудудлар (МЭТХ) миллий тизимини ривожлантириш, биологик хилма-хилликни муҳофаза этиш ва табиий ресурслардан самарали фойдаланишдир.

Ўзбекистонда мавжуд бўлган муҳофаза этиладиган табиий ҳудудлар саккизга қўриқхона, иккита миллий табиат боғи, битта биосфера резервати, бешта табиат ёдгорликлари, ўн иккита буортма-хона, битта табиий парвариш-хона, йигирма бештадан ортиқ сувни муҳофаза қилиш ҳудудлари, соҳилбўйи ҳимоя полсалари ва ерости сувларини ташкил этувчи зоналар, 73 та ўрмон ҳўжаликлари ва 6 та давлат ўрмон ов ҳўжаликларидан иборат. Муҳофаза этиладиган табиий ҳудудлардаги қўриқхоналар мамлакатда биологик хилма-хилликни сақлашда муҳим аҳамият касб этади.

Кейинги йилларда юртимизда атроф-муҳит муҳофазасига доир муаммоларни ҳал этиш билан боғлиқ қонунларнинг қабул қилиниши бу борада мамлакатимизда муайян ишлар амалга оширилаётганидан далолат беради. Хусусан,

Ўзбекистон Республикасининг 2004 йилда қабул қилинган «Муҳофаза этиладиган табиий ҳудудлар тўғрисида»ги қонуни бундай ҳудудларни ташкил этиш, муҳофаза қилиш ва улардан самарали фойдаланиш борасидаги тақиқий ишларни тартибга солишда муҳим аҳамият касб этади.

Мазкур Қонунда муҳофаза этиладиган табиий ҳудудларни ташкил этиш ва назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси, маҳаллий давлат ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ҳамда фуқаролар томонидан биргаликда олиб борилиши белгилаб қўйилган. Бу ишда нодавлат ва нотижоли ташкилотлари ҳам фаол иштирок этишлари мумкин. Уларнинг эътиборга молик тақлиф ва ташаббуслари инобатга олинади. Шу мақсадда маҳаллий ҳокимият органлари иштирокида муҳофаза этиладиган табиий ҳудудларни ва уларнинг қўриқланадиган зоналарини ташкил этиш, улар еридан самарали фойдаланиш, шу ҳудудларда яшовчи аҳолининг ижтимоий-маиший манфаатларига дахлдор қарорлар қабул қилиш учун маслаҳатлашув комиссиялари тузилади. Комиссия аҳолининг тақлиф ва истақларини ўрганиб чиқди ва тегишли ҳулосага келади.

Қонунда, шунингдек, муҳофаза этиладиган табиий ҳудудларни бошқариш, табиий объектлар ва мажмуаларни муҳофаза қилиш ҳамда улардан самарали фойдаланиш бўйича барча тақиқий ва техникавий тадбирлар режасини ишлаб чиқиш ва муҳофаза этиладиган табиий ҳудудлар бўлган давлат органлари, юри-

дик ва жисмоний шахслар томонидан тасдиқлаш кўзда тутилган. Шундан келиб чиқиб, Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси жорий йилнинг 5 январидан муҳофаза этиладиган табиий ҳудудларни бошқариш режаларини ишлаб чиқиш тартиби тўғрисидаги Низомни тасдиқлади. Унда ўтган беш йиллик даврда муҳофаза этиладиган табиий ҳудудлар фаолияти билан боғлиқ амалга оширилган ишларни баҳолаш, навбатдаги беш йил ичида экологик-маърифий, илмий, сайёҳлик ва бошқа соҳаларда бажарилиши лозим бўлган вазифалар, шунингдек, МЭТХларнинг бошқарув тузилмаси, норматив-ҳуқуқий базаси, бундай тақлифларни кадрлар билан таъминлаш, улар малакасини ошириш, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари билан ҳамкорлик алоқаларини йўлга қўйиш механизми аниқ белгилаб қўйилган. Мазкур низомни ишлаб чиқишда, манфаатдор вазирлик ва ташкилотларнинг мутахассислари, БМТнинг Тараққиёт дастури, Глобал экологик жамғарма ва «Қўриқхоналар мисолида муҳофаза этиладиган табиий ҳудудлар миллий тизими барқарорлигини мустаҳкамлаш» республика лойиҳаси экспертлари ҳам иштирок этишди.

Табиатни муҳофаза қилиш ҳаётини бор ғўзаллиги билан асраш, келажак авлодларга бус-бутун етказиш демакдир. Она сайёрамизни, мафтункор юртимиз табиатини асраб-авайлаш ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиз бўлмоғи керак.

М. АНВАРЖОНОВ.

Дастурий мақсадлар ва электорат манфаатлари

бошланғич ташкилотларнинг самарали фаолияти орқали ижро этилади

◀ Давоми. Боши 1-бетда

— Ҳозирги кунда Кенгаши-миз таркибида 6200 аъзоларимизни бирлаштирган 219 та бошланғич партия ташкилотлари фаолият кўрсатмоқда. — деди Ўзбекистон «Адолат» СДП Тошкент шаҳар Кенгаши раиси Париди Парманова. — Энг йирик БПТларимиздан «Файз-холдинг» қўшма корхонасида (362 нафар), «Сихатгоҳ» санаториясида (50 нафар), «Ўзтемир-йўлмаштаъмир» заводида (232 нафар), Тошкент Кимё-технология институтидида (157 нафар) аъзо мавжуд. Бугунги кунда Шайхонтоҳур, Олмазор, Сергели ва Миробод туманларидаги қўйи ташкилотларимиз самарали фаолият олиб бораётганлиги қувонarli ҳол, албатта. Шунга қарамай, айрим туманлардаги қўйи бўғинлар фаолиятида қатор камчиликлар кузатилмоқда. БПТ аъзоларининг

партия умумий фаолиятига кенг жалб этилмаслиги ёки уларнинг партия фаолиятидан мунтазам хабардор қилиб борилмаслиги, БПТ раислари билан туман Кенгаши раислари ҳамкорлиги етарли даражада йўлга қўйилмаганлиги кўзга ташланмоқда. Ушбу бўғиндаги мавжуд камчиликларни бартараф этиш ва фаолият самарадорлигини оширишга қаратилган зарурий чораларни кўриш келгусида партиянинг самарали ғоялари билан аҳолининг барча қатламлари орасига янада кенгрок кириб боришга замин ҳозирлайди. Шу боис, маълум ютуқларга эришаётган ташкилотларимиз тажрибасини сиёсий ўқишлар ва тарғибот-ташвиқот ишлари воситасида оммалаштиришимиз лозим. Қисқа қилиб айтганда, сайловчиларнинг қувонч-ташвишлари биз учун асло бегона эмас. Даъваткор сўзимиз, хайри амаллари-

миз билан уларнинг ҳаётига чуқурроқ кириб боришга ҳаракат қилаёмиз. Шу боис тарафдорлар сафи тобора кенгаймоқда. Зеро, ҳар қандай партия каби «Адолат»

СДП ҳам омма билан кучли ва бардавомдир.

Тадбирда партиянинг Миробод туман Кенгаши раиси, Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши депута-

ти Тошпўлат Матибаев иштирокчиларга БПТдаги фаолияти ҳақида сўзлаб, тажрибалари билан ўртоқлашди.

Фуқаролик жамияти шакл-

ланишини мониторинг қилиш мустақил институти Тошкент шаҳар ҳудудий бўлинимаси раҳбари ўринбосари Р.Саидовнинг «Сиёсий партия дастурий мақсадларини амалга

оширишда ва ўз электорати манфаатларига қаратилган устувор ижтимоий вазифаларни бажаришда БПТнинг ўрни ва роли» мавзусидаги маърузаси ҳам иштирокчиларда катта қизиқиш уйғотди. Маърузачи партия фаолиятининг таянчи бўлган бошланғич ташкилотларига муносиб етакчи кадрларни жалб қилиш лозимлигини таъкидлаб ўтди.

Семинар давомида иштирокчилар билан бугунги кундаги қўйи ташкилотлардаги мавжуд муаммоларни аниқлаб, уларни бартараф этиш йўлларини аниқлаш мақсадида интерактив машғулот ўтказилди. Олинган ҳулосалар бўйича тегишли тавсиялар қабул қилинди.

Ўзбекистон «Адолат» СДП
Тошкент шаҳар Кенгаши
маъбуот хизмати.

Сиёсий ўқиш

Ўзбекистон «Адолат» СДП Қашқадарё вилоят Кенгаши ташаббуси билан «Қашқадарё технологик транспорт» очик акциядорлик жамиятида Президентимизнинг «Ўзбекистон мустақилликка эришиш оstonасида» китобини ўрганишга бағишланган давра суҳбати ташкил этилди. Унда партиянинг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси ва Сиёсий Кенгаши аъзолари, маҳаллий Кенгаш депутатлари ҳамда партия фаоллари иштирок этишди.

Истиқлол тарихининг муҳим манбаи

Учрашувда сўзга чиққан партиянинг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси аъзоси Собир Турсунов мамлакатимизнинг сиёсий-ижтимоий, маданий-маънавий ҳаётида муҳим воқеа бўлган мазкур китобда, халқимизнинг қисқа даврда босиб ўтган ғоят мураккаб тараққиёт йўли ва бу йўлда қўлга киритилган, бугунги кунда дунё ҳамжамияти томонидан тан олинаётган ютуқ ва марраларининг қандай оғир синов, машаққатлар эвазига эришилгани аниқ мисоллар, назарий ва амалий хулосалар асосида кўрсатиб ўтилганини алоҳида таъкидлади.

қурилиш каби барча соҳалар ислоҳ қилинди. Биргина қишлоқ хўжалигини оладиган бўлсак, Юртбошимизнинг доно ва узоқни кўзлаб амалга оширган сиёсати боис ўша йиллари қишлоқ оилалари турмуш фаровонлигини ошириш мақсадида 700 минг хонадонга томорқалар ажратилди. Умуман бу асар ўзининг чуқур маъно-мазмунини, юртимизда истиқлолга эришиш, янги демократик жамият куриши йўлидаги кўплаб саволларга аниқ жавоб бериши билан келажакка қаратилган қомусий китоб эканини ҳар қанча эътироф этса арийдим.

Давлат дастурини амалга оширишда оммавий ахборот воситаларининг роли ва аҳамияти

Видеоконференция

Мамлакатимизда 2012 йил — Мустаҳкам оила йили деб эълон қилиниб, жамиятимизнинг асоси бўлган оила институтини янада мустаҳкамлаш ва ривожлантириш, айниқса, ёш оилаларнинг ҳуқуқий ва ижтимоий-иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилиш ҳамда қўллаб-қувватлашни кучайтириш борасида олиб борилаётган изчил ишлар сифат жиҳатидан янги босқичга кўтарилмоқда, жисмонан соғлом, маънавий етук ва ҳар томонлама ривожланган баркамол авлодни тарбиялашда оиланинг, мустаҳкам оилани шакллантиришда эса маҳаллаларнинг роли янада кучайтирилмоқда.

Тадбирда «Мустаҳкам оила йили» Давлат дастурини амалга ошириш ишларини ёритиш борасидаги тажрибаларини ўртоқлаштириш. Хусусан, миллий ОАВнинг барчада ташкил қилинган «2012 йил — Мустаҳкам оила йили», «Аҳил маҳалла», «Байналмилал маҳалла», «Маҳалла: бугун ва эртага», «Оила — жамият таянчи», «Оила соғлом экан — жамият мустаҳкам, жамият мустаҳкам экан — мамлакат барқарор» каби махсус руҳлор орқали фуқароларни ахборот билан тўла таъминлаш усуллари ҳақида фикр алмашиши.

«Мустаҳкам оила йили» Давлат дастурида оила институтини ривожлантириш ҳамда тақомиллаштиришга қаратилган қонунчилик базасини мустаҳкамлаш, ушбу соҳага оид қонунларга бугунги кун талабларини ҳисобга олган ҳолда зарур ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш, янги қонунлар, қоида ва нормаларни ишлаб чиқиш, ёш оилаларга эътибор ва ғамхўрликларни кучайтириш, уларни ҳуқуқий ва ижтимоий ҳимоя қилишни таъминлаш, моддий ва маънавий жиҳатдан кенг қўлама қўллаб-қувватлаш, шу жумладан, қўлай ва шинам уй-жой билан таъминлаш, зарур имтиёз ва афзалликлар беришга алоҳида эътибор қаратилган.

амалга ошириш ишларини ёритиш борасидаги тажрибаларини ўртоқлаштириш. Хусусан, миллий ОАВнинг барчада ташкил қилинган «2012 йил — Мустаҳкам оила йили», «Аҳил маҳалла», «Байналмилал маҳалла», «Маҳалла: бугун ва эртага», «Оила — жамият таянчи», «Оила соғлом экан — жамият мустаҳкам, жамият мустаҳкам экан — мамлакат барқарор» каби махсус руҳлор орқали фуқароларни ахборот билан тўла таъминлаш усуллари ҳақида фикр алмашиши.

Сайловчилар манфаатлари доимий эътиборда

Депутатлик гуруҳлари

Мамлакатимизда амалга оширилаётган фаол демократик ислохотлар жараёнида сиёсий партияларга яратилаётган шароитлар улардан сайланган депутатлардан юксак масъулият, ўз сайловчилари манфаати йўлида жонқуярлик ва ташаббускорликни талаб этмоқда. Ҳар бир партия аъзоси, у депутат бўладими, бошланғич ташкилот аъзосими, ўз ҳудудида ижтимоий-иқтисодий ўзгаришлар, бир сўз билан айтганда, ислохотларнинг энг фаол иштирокчисига айланиши керак. Зеро, сайловлар доврида сайловчилар томонидан илгари сурилган ғоя ва мақсадларга қараб овоз берганлар.

Бундан ташқари, депутат Р.Атамуродов халқ депутатлари Хоразм вилоят Кенгаши Ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш комиссиясининг доимий аъзоси сифатида мазкур комиссия йиғилишларида партия электорати манфаатларига қаратилган қатор масалаларни кўтариб чиқаётганлиги ҳам эътиборга моликдир. Хусусан, Президентимизнинг «2011-2015 йилларда ёлғиз кексалар, пенсионер ва ногиронларни ижтимоий ҳимоя қилишни янада кучайтириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорининг Янгиарик туманида бажарилишига бағишланган йиғилишида депутат Р.Атамуродов мактаб ёшидаги яқка тартибда ўқитиладиган ногирон ўқувчиларга кўрсатилаётган ғамхўрлик борасида ўзининг қатор таклифлари билан чиқди.

Ушбу ноёб тарихий қўлланмани ўрганишга бағишланган яна бир тадбир Андижон вилоятининг Олтинқул sanoat касб-хунар коллежида Ўзбекистон «Адолат» СДП Олтинқул туман Кенгаши ташаббуси билан ташкил этилди.

Ўзбекистон «Адолат» СДП Қашқадарё вилояти Кенгаши матбуот хизмати.

Мухими, ҳар бир сайловчи ўз орзу-умидини ана шу партиядан сайланган депутатлар орқали амалга оширилганини кўришни хоҳлайди. Шу нуқтаи назардан бугунги кун депутатга ўз сайловчиларига қабул қилинаётган қарорлар ва қонунлар моҳиятини содда, равои тилда тушунтира олиши, улар ижросини таъминлаш юзасидан қатъий жатонатчилик назоратини ўрната олиши, ваколатлари доирасида одамларни ўйлантираётган долзарб масалаларни сессиялар кун тартибига олиб чиқа олиши муҳим аҳамиятга эга. Ана шундай масъулиятни чуқур ҳис қилган Ўзбекистон «Адолат» СДП Хоразм вилоятининг маҳаллий Кенгашидаги депутатлик гуруҳлари ҳам мамлакатимизда амалга оширилаётган ижтимоий-иқтисодий ислохотларда, яратувчанлик ва бунёдкорлик ишларида ўз ташаббус ва фаолликларини намоён қилмоқдалар.

Ўзбекистон «Адолат» СДП Андижон вилояти Кенгаши матбуот хизмати.

Ўзбекистон «Адолат» СДП Хоразм вилояти Кенгаши матбуот хизмати.

Ўз-ўзини танқид

Ўзбекистон "Адолат" СДП Фарғона вилояти Кенгашининг VI Пленуми бўлиб ўтди. Унда Халқ депутатлари вилоят, шаҳар ва туман Кенгашлари депутатлари, вилоят партия Кенгаши аъзолари ҳамда партия фаоллари иштирок этишди.

Танқиддан тўғри хулоса

ташкилий, партиявий ишларнинг барча бўғинларида ютуқларга замин яратади

Таъкидланганидек, партия вилоят Кенгаши томонидан олиб борилган савий-ҳаракатлар натижасида вилоятда Ўзбекистон "Адолат" СДПнинг нуфузи ва аъзолари сонини оширишга эришилди. Хусусан, ўтган 2011 йили вилоятда партия аъзолари сони 1755 нафар фаол ҳисобига кенгайиб, аъзолардан бадал йиғиш режаси 21 миллион 580 минг сўм ўрнига 35 миллион 324 минг сўм яъни, 157 фоизга ба- жарилди. Жорий йилнинг ўтган даври мобайнида эса аъзолар сони яна 250 нафарга кўпайиб, аъзолар бадаллари 200 фоизга йиғишга эришилгани ҳам эътирофга лойиқдир.

Вилоят партия Кенгаши ҳамда "Башорат" ижтимоий адаптация маркази билан ҳамкорликда амалга оширилган "Аёллар, ёшлар ва болаларнинг ижтимоий-юридик ва гуманитар ҳуқуқлари- ни ҳимоя қилиш учун шароитлар яратиш" лойиҳаси ҳам бугун ҳаётда ўзининг амалий ифодасини топмоқда. Жойларда ижтимоий ҳимояга муҳтож аёллар, ёшлар ва болаларга моддий ва маънавий кўмаклашиш, ижтимоий-ҳуқуқий ёрдам кўрсатишга қаратилган қатор тадбирлар ўтказиб келинаётгани ҳам хайрли ишлар салмоғини ошириб, партия тарафдорлари ва хайрихоҳлари санининг кенгайи- шига ҳизмат қилмоқда.

Пленумда, айниқса, Ўзбекистон "Адолат" СДП Сийёсий Кенгашининг VI Пленумидаги Фарғона вилояти Кенгашининг фаолиятига доир билдирилган танқидий масалалар атрофида муҳокама қилинди.

— Бугунги кунда ҳудудий партия ташкилотларимиз кадрларнинг салоҳиятини ошириш, захира кадрларни танлаб олиш ва жой-жойига қўйиш олдимизда турган энг долзарб масала бўлиб қолмоқда, — деди партиянинг вилоят Кенгаши раиси Н.Шодиёв. — За- мон билан тенгма-тенг ва ил- гор фикрлайдиган ёш мутахас- сисларни партия сафига жалб этиш борасидаги ишларимиз- ни жонлантиришимиз лозим. Бунда, энг аввало, барча ша- ҳар ва туман Кенгашларимиз, бошланғич ташкилотларимиз билан алоқаларимизни мустах- камлашимиз, жойлардаги депу- татлик гуруҳлари зиммаси- га кераклик вазифаларни кўя билишимиз ҳамда уларнинг ижросини таъминлашимиз зарур. Ана шундагина кўзланган мақсадларимизга эришиши- миз мумкин.

Пленумда сўзга чиққан Халқ депутатлари Фарғона вилояти Кенгаши депутати О.Шамсутдинова маҳаллий депутатларнинг жамоатчилик билан алоқалари, жамоатчи- лик қабулхоналари фаолияти- да камчиликлар мавжудлиги- ни танқид қилди.

— Айниқса, депутатлар ва партия вилоят Кенгаши етак- чиларининг оммавий ахборот воситаларида чиқишлари ва улар билан ҳамкорлиги етар- ли эмас. Бу эса ўз навбати- да партия раҳбарлари кенг жа- моатчилик орасида тарғиб қилиш ишига салбий таъсир кўрсатмай қолмайди, — деди О.Шамсутдинова.

Шунингдек, пленумда бюд- жет харажатларини тўғри йўлга қўйиш, аъзолар бадалларини

йиғиш борасидаги ишлар ҳам танқидий нуқтага назардан кўриб чиқилди. Ушбу масала юзасидан партия вилоят Кен- гаши тафтиш комиссияси ра- исини А.Рўзибоевнинг таҳлил- лари тингланди.

Дарҳақиқат, пленумда таъ- кидланганидек, мавжуд имко- ниетлардан тўла фойдаланил- маяпти. Айниқса, чекка ҳудуд- ларда олиб борилаётган иш- лар етарли эмас. Хусусан, ту- ман партия Кенгашларининг депутатлик гуруҳлари билан ҳамкорлиги талабга жавоб бермайди. Шу боис 2012 йил иш режасида йўл қўйилган камчилик ва нуқсонлар ино- батга олиниб, реал тадбирлар белгилаб олинди. Мақсад — расмийлаштириш ва ҳисобот учун қозғоғ тўлдириб эмас, балки амалий ишлар орқали жамо- атчиликни социал-демократия гоёларига жалб этишдир. Қуруқ гаплардан воз кечи- б, реал ишлар билан шуғуллан- саккина, жамиятдаги нуфузи- мизни мустаҳкамлаган бўла- миз.

Пленумда танқиддан тўғри хулоса чиқарган ҳолда мавжуд камчиликларни бартараф этиш борасида зарур чораларни кўриш ҳамда вилоят Кенгаши- нинг нуфузини хар томонлама ошириш юзасидан иштирокчи- ларнинг фикр-мулоҳазалари тингланди. Мажлис якунида қўрилган масалалар бўйича тегишли қарорлар қабул қилинди.

Ўзбекистон "Адолат" СДП
Фарғона вилояти Кенгаши
матбуот хизмати.

Болалар тарбияси ва камолотига

ЭНГ аввало, ота-она масъул

Ҳуқуқ ва бурч

Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 19 январда 2011 йилда Республикани ижтимоий-иқтисодий ривожлан- тириш яқунлари ва 2012 йилда иқтисодий бар- қарор ривожлантиришнинг энг устувор вазифа- ларига бағишланган мажлисида таълим соҳасига ало- ҳида эътибор берилиб, 9-синф битирувчиларни касб-хунар таълими билан тўлиқ қамраб олиш бўйи- ча қўшимча чора-тадбирларнинг қабул қилингани мазкур йўналишда муҳим қадам бўлди, дея айтиб ўтилди ва бу борада барча идоралор, ташкилот- лар олдига янги-янги вазифалор қўйилди. Шу муно- сабат билан Денов туман прокуратураси ходимла- ри академик лицей ва касб-хунар коллежларида ўқиётган ўқувчилар, хусусан қизлар давоматини, уларни ота-оналари томонидан балоғат ёшига ет- масдан турмушга чиқариб юбораётгани, боз усти- га, тиббий кўриқдан ва қонуний никоҳдан ўтказмай шаръий йўл билан турмушга узатаётгани каби ҳолат- лар юзасидан текширув — мониторинг ўтказди.

Энг аввало, таъкидлаш жоиз, прокуратура ва ҳоким- лик ташаббуси билан туман- да 9-синф битирувчиларини, жумладан, қиз болаларни академик лицей ва касб- хунар коллежларига тўлиқ қамраб олиш, уларни қоби- лиятларига кўра ўзлари тан- лаган касб-хунар таълим му- асасаларига ўқитиш, банд- лигини таъминлаш ва эрта турмушга бериш ҳолатлари- нинг олдини олиш борасида амалга оширилиши лозим бўлган чора-тадбирлар Дас- турни ишлаб чиқилди. Ҳозир туманда 14 та касб-хунар коллежлари ва 1 та акаде- мик лицей фаолият кўрсат- моқда. Уларда таълим олаёт- ган ўқувчилар 20814 нафар бўлиб, буларнинг 10002 на- фарини (ёки 48 фоизини) қизлар ташкил этади.

Биласиз, Ўзбекистон Рес- публикаси Оила кодексининг 13-моддасида "никоҳи фўқаролик ҳолати далолат-

номаларини қайд этиш органларида тузилади. Ди- ний расм-русумларга бино- ан тузилган никоҳ ҳуқуқий аҳамиятга эга эмас", 17-мод- дасида "никоҳланувчи шахс- лар давлат соғлиқни сақлаш тизими муассасаларида бе- пул асосда тиббий кўриқдан ўтадилар" деб белгилаб қўйилган. Туман прокуратура- си томонидан ўтказилган мо- ниторингда эса тумандаги касб-хунар коллежлари ва академик лицейнинг 169 на- фар ўқувчи қизлари эрта тур- мушга чиққанлиги сабабли уларнинг 112 нафари дарс машғулотида умуман қат- нашмаётганлиги аниқланди. Устига-устак турмушга чиқ- қанларнинг 87 нафари те- гишли тартибда тиббий кўриқдан ўтмасдан, никоҳи ФХДЭ бўлими томонидан қонуний тартибда расмий- лаштирилмасдан, шаръий никоҳ асосида оила қурган- лиги маълум бўлди.

Масалан, "К.Ҳандалов" маҳалласида яшовчи фўқаро А.Бойназаров 1995 йилда ту- гилган ва тумандаги "Компью- тер технологиялари" касб- хунар коллежининг "молия" йўналиши 1-босқичида ўқиёт- ган қизи — Ф.Асадовани никоҳ ёшига етмасидан, ака- си А.Бойназаровнинг ўғлига унаштирган ва унинг дарс машғулотида иштирокини тўхтатган. Ёки шу маҳаллада яшовчи фўқаро С.Ҳакимов ҳам мазкур коллежининг 2- босқичида ўқиётган воғга ет- маган қизи З.Ҳидоятовани шаръий никоҳ асосида тур- мушга бериб юборган...

Шу ўринда қайд этиб ўтмоқ керак, айрим ҳолларда мах- сус руҳсатномаси ва диний муассасаларга алоқаси бўлмаган шахслар ўзбошим- чалик билан (қонунга зид ра- вишда!) шаръий никоҳ ўқиш билан шуғулланаётган ҳолат- лари кузатилмоқда. Масалан, тумандаги "Навбахор" маҳал- ласида яшовчи фўқаро Ч.Шу- куоров (бирор-бир жойда иш- ламайди!) "Юрчи" қишлоқ хўжалик касб-хунар коллежи ўқувчиси М.Мамаражабова билан фўқаро А.Аминовни ҳамда шу коллеж ўқувчиси Г.Бобононова билан фўқаро Б.Ҳасановларни тиббий кўриқ ҳамда туман ФХДЭ бўлимидан қонуний никоҳдан ўтмаганлигини била туриб, уларни биргаликда турмуш қуришлари учун шаръий ни- коҳдан ўтказган. Бундай ми- солларни яна кўплаб келти- риш мумкин.

Буларнинг ҳаммасида ЖК- нинг 128-моддасида кўрс- атилган жиноят таркиби борлиги учун тўпланган ҳуж- жатлар ЖПКнинг 345-модда- си талабига кўра тергов олди текширув ҳаракатлари ўткази- ш ва қонуний тўхтамага келиш учун туман ИИБга юбо- рилди. Шунингдек, болаларни тарбиялаш ва уларга таъ- лим бериш борасидаги ўз

мажбуриятларини бажарма- ган 16 нафар ота-она Ўзбе- кистон Республикаси МЖК- нинг 47-моддаси билан маъ- мурий жавобгарликка тортил- ди, туманда расмий фаолият кўрсатувчи 78 нафар дин ва- қиллари қонуннинг бузилиши- га йўл қўймастик ҳақида рас- ман огоҳлантирилди. Туман ҳокимига қонунбузилиши, унинг келиб чиқиш сабаблари ва бун- га имконият яратиб бераётган шарт-шароитларни бартараф этиш тўғрисида тақдимнома киритилди.

Ўзбекистон Республикаси "Таълим тўғрисида"ги қонун- нинг 30-моддасида "Воғга ет- маган болаларнинг ота-она- лари ёки қонуний вакиллари болаларнинг қонуний ҳуқуқла- ри ва манфаатларини ҳимоя қилишлари шарт ҳамда улар- нинг тарбияси, мактабга, умумий ўрта, ўрта махсус, касб-хунар таълими олишлар учун жавобгардирлар", Оила кодексининг 73-модда- сида эса "ота-она ўз болала- рини тарбиялаш ҳуқуқига эга ва тарбиялаши шарт; ота- она ўз болаларининг тарбия- си ва камолоти учун жавоб- гардир; улар ўз болаларини- нинг соғлиғи, жисмоний, ру- ҳий, маънавий ва ахлоқий камолоти ҳақида гамхўрлик қилишлари шарт; ота-она ўз болаларини тарбиялашда бошқа барча шахсларга нис- батан устун ҳуқуққа эга; ота- она болаларининг қонун ҳуж- жатларида белгиланган зарур даражада таълим оли- шини таъминлаши шарт" деб белгиланган. Демаки, фар- зандаларимиз тарбияси ва камолоти энг аввало улар- нинг ота-оналари масъул- дирлар.

Муродхон АҲМЕДОВ,
Денов туман прокурори,
адлия маслаҳатчиси,
Ғулом ХИДИРОВ,
"Adolat" мухбири.

ХДП битирувчилар тақдирига бефарқ

450 ўринли коллежда 2192 нафар ўқувчи таълим олаётган

Партияларо рақобат

Бугун мамлакатимиз том маънодаги ислохот- лар майдонига айланганлигини ҳар биримиз кўриб, ҳис этиб турибмиз. Ҳар бир шаҳару қишлоқ улкан бунёдкорлик, яратувчанлик ишларида чет- да эмас. Ҳар гўшада бунёд этилаётган янги иш- лоб чиқариш корхоналари, зомонавий лойиҳа- лар асосидаги маданий, ижтимоий-иқтисодий объектлар, турар-жой бинолари, айниқса, ўзига хос тақдорланмас киёфага эга таълим муассаса- ларининг кўрку таровати таҳсинга молик.

Таълим соҳасида эришила- ётган ютуқлар замонавий, қўркам иншоотлар билан бир қаторда бундай даргоҳларнинг энг сунгги туркумдаги компью- тер жамланмалари, зарур ўқув-методик адабиётлар, тур- ли хил лаборатория ускунала- ри ва спорт жиҳозлари билан таъминланганлигига ҳам бево- сита боғлиқ. Бундай шароит ва имкониятлар фарзандлари- мизнинг илм-фан ютуқларини ўзлаштиришларида, ҳам маъ- нан, ҳам жисмонан баркамол бўлиб улғайишларида ҳал қилувчи омил бўлаётти. Лекин гуруҳ курмаксий бўлмаганидек, соҳада камчиликлар ҳам йўқ эмас. Хусусан, ўрта махсус касб-хунар коллежларида маж- бурий таълим даври ёшидаги йигит-қизларни тўлақонли қам- раб олиш, ўқувчилар давома- тини яхшилаш, битирувчилар- ни ўз мутахассисликлари бўйича ишга жойлаштириш бо- расида айрим ҳудудлардаги касб-хунар коллежларида оқсоқлик сезилмоқда. Бунга айнан ана шундай туманларда аҳолини ижтимоий ҳимоялаш-

да муҳим ўрин тутган бандлик- ни таъминлаш, янги иш ўрин- лари яратиш ишига жиддий эътибор қаратилмаётганлиги, тадбиркорлик фаолиятининг фақат аграр соҳа билан чега- раланиб қолаётганлиги сабаб бўлаётти. Оқибатда қишлоқ- ларда юқори унумли техника- технология билан жиҳозланган қайта ишловчи ихчам корхона- ларни барпо этиш имконияти бой берилиб, давлатимиз раҳ- барининг шу тўғридаги мавжуд фармон ва қарорлари ижроси- ни тўлақонли таъминлашдаги иллатлари юзага келмоқда.

Масалан, қишлоқ хўжалиги- га ихтисослашган, аҳолиси- нинг асосий қисми аграр сек- торда банд бўлган Фарғона вилоятининг Бувайда тумани- да қишлоқ хўжалиги маҳсулот- ларини қайта ишловчи кичик корхоналарни барпо этиш ма- саласи ханузгача пайсалга со- линмоқда. Туманда асосий фа- олият тури бўйича гўш-сутни қайта ишлашга ихтисослашган микрофирма деярли учрамай- ди. Саноатлашган йирик ёки ўрта корхона ҳақида оғиз

очишининг ўзи ножоиз. Инвес- тор кутиб яшаётган туман аҳли: "Қани энди, бизда ҳам бирор-бир қўшма корхона очилса, жуда бўлмаса енгил саноатга ихтисослашган 2 та мавжуд корхонани бирор мард оёққа тургазса, унинг самара- сидан баҳраманд бўлсак", де- ган ният билан яшашмоқда. Бу борадаги сусткашлик ва ло- қайдлик энг аввало, аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қат- ламини, айниқса, ёшларга сези- ларли салбий таъсир этмоқ- да. Яъни, уларни ўз мутахас- сисликлари бўйича мумкин иш жойлари билан таъминлашнинг имкони бўлмапти. Ма- салан, бу йил тумандаги Агро- коллежини 740 нафардан зиёд йигит-қиз битириб, кат- та ҳаётга йўлланма олади. Ҳўш, уларнинг қанчаси иш би- лан таъминланади?

Бувайда Агроколлежида бу- гун 2192 нафар талаба тахсил олмақда. Лекин асарни кун- ларда коллеждаги ўқувчилар давомати 70-75 фоизни таш- қил этмоқда, холос. Биз кол- лежда бўлган жорий йилнинг 27 март кунини умумий ўқувчи- ларнинг 548 нафари дарслар- га қатнашмади. Нега?

— Ўтган йили коллежимиз- ни 242 нафар талаба битир- ган эди, — дейди мазкур коллеж директори, ЎзХДП аъзоси Махбуба Маматова. — Улар- дан 227 нафарининг бандлиги таъминланди. Лекин...

Директор сўзининг шу ерда "уч нуқта" касб этишининг ало- ҳида мазмуни бор. Яъни, у бор гапни айтса тили кунди, айт- маса дили. Гап шундаки, ўтган йили мазкур коллежни бити-

ганларнинг гарчи 227 нафари иш билан таъминланган бўлса- да, бироқ уларнинг бор-йўғи 108 нафарига меҳнат дафтар- часи очилиб, буйруқлари ёзув- га киритилган, холос. Ўз на- вбатига атиги 45 нафар бити- рувчи ўз мутахассислиги бўйи- ча иш топишга муяссар бўлган. Қолганлари эса, "баг- ри кенг" фермер хўжалиқла- рига "равона" қилинган... Бу- гун коллеж ўқувчилари даво- матининг пастилигига мана шу омил ҳам сабаб бўлмоқда.

Яъни, кўпчилик ота-оналар "Фарзандим бу ерни битирса қерда ишлайди?" деган саво- лгага тайинли жавоб топишол- маяпти. Боз устига мазкур кол- лежининг моддий-техника баъ- заси ҳаминқадар. Биноси таъ- мирга муҳтож. Спорт анжом- лари йўқ. Спорт зали ишла- майди. 5 та мутахассислик бўйича ўтиладиган дарслар учун ўқув методика, амалиёт қўлланмалари таълим стан- дартларига мос эмас. Масала, бухгалтерия ҳисоби йўна- лишининг барча курсларида таълим олаётган 726 нафар ўқувчи атиги 3 та компьютердан ўзаро ҳамжиҳатликда фой- даланишга мажбур. Ахборот технологиялари йўналиши бўйича ўқиётган 251 нафар бўлғуси мутахассислар ҳам ана шу 3 та компьютерни энг эъзозли, ноёб анжом сифати- да билишади. Тикувчилик сир- ларини эгаллаётган 519 нафар талаба 24 та тикув машинаси- дан фойдаланиш учун навбат- га ёзилиб қўйишни доимо ёдда сақлаши лозим. Акс ҳолда...

"Қишлоқ хўжалиги машина- ларини механизациялаш" ҳамда "Ўсимликшунос ва чор- вачилик йўналишида фермер хўжалиги ташкил этиш" бўйи- ча махсус мутахассисликлар- ни ўқитиш учун ҳеч қандай ша- роит йўқ. Тажриба участкаси, ўқув амалиёт ёки лаборатория хоналари ҳақида гап бўлиши мумкин эмас. Энг қизиги 450 ўринли коллежда 2192 нафар ўқувчи учун ҳона тугул, парта етишмас-да, ўнжун жараёнла- ри узулқисз давом эттирил- моқда.

Мана, давомат нима учун паст!

Туманда анчагина нуфузга эга бўлган Бувайда педагоги- ка коллежидаги давомат бир- мунча юқори: ўртача 92-93 фо- лезини ташкил этади. Бу дегани ҳар бир 30 нафарлик гуруҳдан кунига 3-4 нафар ўқувчи дарс- га қатнашмасликни одат қилиб олган.

Дарвоқе, ўтган йили мазкур коллежни 359 нафар талаба тамомлаган, улардан 115 на- фарини янги билан таъмин- ланган эди. Бу йил коллежини 448 нафар талаба тамомлай- ди. Ҳозирда улар эртанги кун ташивишда турли идоралор эшигига зир югуришмоқда. Гап шундаки, жами битирув- чиларнинг 341 нафари бувай- даликлар бўлиб, уларни ўз му- тахассисликлари, яъни бош- ланғич таълим соҳаси бўйича 50 та мактаб, 35 та мактабга- ча таълим муассаси ва яна ўнга яқин мактабдан ташқари таълим даргоҳлари ишга қабул қила олиши мумкин. Бувайда педагогика коллежининг Шо- хиста Мадализода, Феруза Турғунзода, Ўғиллой Жўразода, Юлдуз Абдурахмонзода, Феру-

за Эргашзода, Дилбар Абду- маннонова, Нозима Мадами- нова сингари битирувчилари томонлама шартномани амал- тақал қилиб имзолашган эди. Бироқ мазкур мактаб дирек- тори Муҳаррам Абдурасулова ушбу шартномаларга ўз даст- хати билан қўйидаги ўзгари- тишларни киритиб қўйди: "Мактабда иш ўрни йўқлиги сабабли иш билан таъминлаш- га қаролат бермайман. Ама- лиётга розиман". Имзо. Ажа- бо!

Бувайда педагогика колле- жи директори, Халқ депутат- лари Бувайда туман Кенгаши депутати, ЎзХДП аъзоси Раҳи- махон Қўрғонова Педагогика коллежлари битирувчилари- нинг мактабларда дарс бериш ҳуқуқи бекор қилинганидан хафа эканлигини билдирди. "Баъзи бир олий маълумотли- ларга нисбатан коллежимиз битирувчилари кучли билимга эга", деди у ўз фикрини асос- лаб. Аммо биз коллежининг 2- курсида тахсил олаётган 206- ҳамада 211-гуруҳ талабалари билан ўзаро суҳбатлашгани- мизда улар ҳатто туман ҳоки- минини-да танимасликларини намоён этишди.

Хуллас, юқорида таъкидлан- ганидек, туманда бандлик ма- саласига етарлича эътибор берилмаётганлиги сабабли битирувчиларни иш билан таъ- минлаш борасида камчилик- лар кўзга ташланмоқда. Олай- лик, жами рўйхатдан ўтган 2784 та хўжалик субъектининг бор-йўғи 899 таши фаолият кўрсатмоқда, холос.

Бу каби бепарволик бити-

рувчиларни ишга жойлашти- ришда жиддий муаммо туғди- раётгани сир эмас. Бироқ не- гадир туман ҳокимлигидаги мутасаддилар, қолаверса, халқ депутатлари маҳаллий кенга- шидаги энг катта депутатлик корпусига эга бўлган ХДП де- путатлари ёшлар келажаги билан боғлиқ бу ўта муҳим ма- салага етарлича эътибор қаратмаётдилар, десак ян- ги-лишмаган бўламиз. Ваҳолан- ки, ХДП ўзининг 2005 йил 2 июлдаги V курултойида қабул қилинган дастурида ишга жойлаштиришда қийин- чиликларга учраётган ва те- гишли ижтимоий қўллаб- қувватлашга муҳтож ёшлар манфаатларини ифода этади ва ҳимоя қилади дея ваъда бермаганмиди? Ҳолбуки, ўз фаолиятида аҳоли бандлигини таъминлаш масаласига устувор вазифа сифатида қаровчи ХДП вакиллари маҳаллий Кенгаш депутатлари сафида кўпчилик- ни — 11 нафарни ташкил эта- ди.

Тўғри, шולי курмаксий бўлмайди, бироқ таълим ти- зимида амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотлар ўз натижасини бераётган бир пайтда юқорида тилга олиб ўтилган ҳолатлар мисоли тош каби тишга қаттиқ ботади. Қолаверса, ёшлар келажаги билан боғлиқ ҳар қандай му- аммолар панжа орасидан қараладиган масала эмас. Буни унутмаслигимиз дар- кор.

Сандолым АБДУРАҲМОНОВ,
"Adolat" мухбири.

Маънавий тарғиботнинг таъсирчан кучи

Давоми. Боши 1-бетда

Телевидение орқали намойиш этилган бир кўрсатувда муштираб она минг умид билан вояга етказган ўли нобакорлик йўлига кириб, киндик қони тўкилган Ватанига хиёнат қилганини айтар экан, «Ўғлим учун мен кеңирим сўрайман, мен жазога лойиқман», дегани кўпчилиكنинг ёдида бўлса керак. Оқ сут бериб боққан Фанон бундай аҳволга солган фарзанднинг қосаси ҳеч қачон оқармайди.

Бундан англашиладики, маънавий тарбия ва тарғибот билан касаллик авжига олиб, иллат урчи бошлаганида эмас, ўз вақтида изчил ва бир маромда шуғулланиш зарур. Бу ишни мавсумий ёки вақтинчалик деб тушунмаслик керак. Айни чоғда, кечикмаслик ҳам зарур. Бир кунлик бепарволикдан кейинчалик минг кунлик ғавго келиб чиқиши аниқ. Ҳаётда бунга мисоллар кўп.

Маънавий тарбия билан шуғулланидиган бугунги тарғиботчи олдида қандай талаблар қўйилади? У нималарга эътибор бериши, тарғибот ишини ташкил этишда, аудитория қалбига йўл топишда қандай усуллардан фойдаланмоғи лозим? Бу ҳақда мулоҳаза юритганда, машҳур шоирнинг «Тарбиячи тарбиялаш бўлиши керак» деган хулосасини ёки Абдулла Қаҳҳорнинг жуссаси ушқоқ-

деккина қаҳрамони Саидага берилган машҳур саволни («Ўзингиз оила қурганмисиз, синглим?») эслашимиз мумкин, аммо биргина тарбиялик ёки оилаликнинг ўзи билан иш битиши қийин. Тарғиботчи, энг аввало, тадбир ўтказиладиган жойнинг тарихи, бугуни, истиқбол режалари, ўзига хос хусусияти, мустақиллик йилларида амалга оширилган намунали ишлар, ижобий натижалар, шу жойда туғилиб ўсган таниқли кишиларнинг ҳаёти ва фаолияти, аҳолининг яшаш шароити, маънавий муаммолар, ёшларга эътибор, ёш оилаларга кўрсатилаётган ғамхўрлик, янги иш ўринларини яратиш, касбга йўналтириш, тадбиркорлик ва ишбилармонликнинг ривожини, кичик саноат корхоналарининг фаолияти ва бошқа бир қатор йўналишларга доир маълумотларга эга бўлса мақсадга мувофиқ бўлур эди. Сўхбат ёки маърузада маҳаллий факт ва рақамлардан, мустақиллик йилларида давлатимизнинг юксак мукофотларига сазовор бўлган кишилар фаолиятдан келтирилаётган мисоллар, бордию бундай эътироф эгалари шу ерда ҳозир бўлса, уларга сўз бериш, фикр-мулоҳазаларини эшитиш, муаммони биргаликда муҳокама қилиш яхши самара беради.

Аҳоли таркиби кўпмиллатли бўлган шаҳар ва туманларда маънавий-маърифий тадбир-

лар ўтказиладиганда миллий истиқлол ғоясининг умуминсоний тамойилларига, Бош қомусимизда ўз ифодасини топган — миллати, тили, диний эътиқоди, ижтимоий келиб чиқишдан қатъи назар, ҳар бир юрtdошимизнинг тенг ҳуқуқ ва имкониятларига эътиборни қаратиш, дунё давлатлари ҳаётидан айна шу ҳолат билан боғлиқ жонли мисоллар келтириш, таққослаш, Ўзбекистоннинг дунё мамлакатлари билан манфаатли ҳамкорлик алоқаларини кўрсатиш, халқимизга хос миллий ва диний бағрикенгликнинг тарихий илдиэлари ҳақида сўзлаб бериш ва шу орқали тингловчиларда ягона Ватан, ягона мақсад туйғусини кучайтириш, уларни мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий ҳаётида фаол қатнашишига, умумий масъулиятни ҳис этишга даъват қилиш зарур.

Чекка ва олис аҳоли пунктларига борганда, аввалдан тайёрлаб қўйилган маъруза матнини қозғодан бош кўтармай ўқиб беришдан воз кечиб, одамлар билан жонли мулоқотга киришиш, мутойиба қилиш, сўхбат чоғида яшаш шароитлари ҳамда талаб-эhti-ёлларини назарда тутиш, фикр-мулоҳазаларини диққат билан эшитиш, танқидий руҳда сўзлашларига имкон бериш учрашувдан кўзланган мақсадга эришишда муҳим аҳамият касб этади. Афсуски, айрим воизлар бундай оддий талаб-

ларга риоя қилишмайди. Кўпчиликка маълум, эскирган ва таъсирини йўқотган фактлардан фойдаланиш, уларни қайта-қайта такрорлаш, факат ўзи гапириб, бошқаларнинг фикрларига эътибор бермаслик, калондимоглик қилиш натижасида воиз ноқулай аҳволга тушиб қолиш мумкин.

Маърузачи маҳалла миқёсидаги кичик бир тадбирга ҳам жиддий тайёрлик қўриши, шу ерда истиқбол килаётган нуруний отахонларнинг ҳаётидан қизиқарли мисоллар келтириши ҳар жиҳатдан мақсадга мувофиқ бўлади.

Халқаро терроризм, гиёҳвандлик, одам савдоси, ақидадарастлик каби иллатлар тинч ҳаётимизга хужуқ қилиб, беғуноҳ инсонларнинг ҳаётини қасд қилиб турган бир пайтда, маъруза мавзуси қандай бўлишидан қатъи назар, бу муаммони четлаб ўтиб бўлмайди. Тарғиботчи аср вазосига айланган бу иллатларнинг мақсад-муддасини, ҳимийларини аниқ мисоллар ёрдамида тушунтириб бериши зарур. Энг муҳими, ўз уйимиз, ўз юртимизни, фарзандларимизнинг келажагини ўзимиз асрашимиз зарурлигини тингловчиларга аниқ айтмоқ даркор.

М. АҲМЕДОВ.

Ёшлар ва матбуот

Семинар

Мамлакатимизда ёшларнинг баркамол ва ҳар томонлама етук инсон бўлиб етишишлари учун барча шарт-шароитлар яратилган бўлиб, бу ҳукуматимиз томонидан ёшлар сиёсати борасида олиб борилётган чўқур ўйланган ва тизимли ислохотлар самарасидир. Шунинг билан ҳамкорлик қилиш, Ўзбекистон Мустақил давлатлар ҳамдўстлиги давлатлари орасида биринчи бўлиб «Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатининг асослари тўғрисида»ги Қонунни қабул қилган. Қонунга кўра, ёшлар ҳақида ғамхўрлик қилиш, уларнинг ташаббусларини қўллаб-қувватлаш ҳамда ёш фуқароларнинг шахсий ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоялаш мамлакатимизда ёшларга оид давлат сиёсатининг устувор йўналишлари ҳисобланади.

Мустақил юртимизда таълим тизимини ислох этиш бўйича улкан ишлар амалга оширилмоқда. Мазкур тизим жорий йилнинг 16-17 февраль кунлари пойтахтимизда ўтказилган «Юксак билимли ва интеллектуал ривожланган авлоднинг тарбиялаш — мамлакатнинг барқарор тараққий этиши ва модернизациялашнинг муҳим шартини» мавзусидаги халқаро конференциясида хорижий экспертлар томонидан юксак баҳоланди.

Мамлакатимизда ёшлар сиёсати, жумладан, таълим тизимини олиб борилаётган ислохотлар мазмун-моҳияти билан жамоатчиликни кенгроқ таништириш ҳамда мазкур йўналишда журналистларнинг ижтимоий фаоллигини ошириш, уларни маълумотлар билан тўлароқ таништириш, ёшларни турли иллатлар таъсиридан ҳимоялашда ОАВ вакилларининг масъулиятини янада кучайтириш долзарб вазифалардан бири бўлиб қолмоқда.

3 апрель кунини Ўзбекистон мустақил босма ОАВлари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонди ҳамда Фуқаролик жамияти шаклланишини мониторинг қилиш мустақил институти ҳамкорлигида «Ёшларнинг маънавияти ва билим даражасини оширишда ОАВнинг ўрни ва роли» мавзусидаги семинар айнан ушбу масалага бағишланди.

Семинарда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, Сенат аъзолари, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Марказий кенгаши, «Маънавият тарғиботи» маркази масъул ходимлари ҳамда республикамиздаги йирик

босма ва интернет нашрлари, ахборот агентликлари журналистлари иштирок этиди.

Тадбир мобайнида иштирокчиларга юксак маънавият, етук ёш кадрларни тайёрлаш масаласи, ёшларнинг ижтимоий-маънавий ривожланиши учун шарт-шароит яратишга қаратилган давлат сиёсати, уни амалга оширишда давлат ҳамда нодавлат ташкилотларининг ҳамкорлиги, ёшларни юксак маънавий-ахлоқий, миллий кадриятларга ҳурмат руҳида тарбиялаш, баркамол авлод тарбиясида мактабгача ва умумий ўрта таълимнинг аҳамияти, таълим жараёнларида замонавий АКТдан фойдаланиш, глобализация жараёнида ёшларни ёт гоа ва мафқуранинг таъсиридан ҳимоя қилиш, ёшлар бандлиги, турмуш фаровонлигининг таъминланиши масалалари юзасида тегишли маълумотлар тақдим этилди.

Шунингдек, болаларни мактабда ўқишга мақсадли ва тизимли тайёрлаш, миллий ва умуминсоний етук ва маънавий кадрлар билан таништириш, болани интеллектуал ривожлантириш ва юқори маънавий ва одоб-ахлоқ асосларини шакллантириш, уларнинг шахсий қобилиятлари ва истеъдодларини ривожлантириш ҳамда жисмоний ва руҳий соғлигини мустаҳкамлашда мактабгача таълимнинг ўрни ва умумий ўрта таълимнинг аҳамияти масалалари кўриб чиқилди.

Семинарда таъкидланганидек, бугунги кунда Ўзбекистон Республикасининг «Ахборотлаштириш тўғрисида»ги Қонун ижросини бажариш мақсадида Халқ таълими, Олий ва ўрта махсус таълими вазирликлари томонидан қатор меъёрий ҳужжатлар ва дастурлар

қабул қилиниб, ахборот тармоғини шакллантириш, ахборот ресурсларини яратиш ва АКТни таълим жараёнида қўллаш бўйича чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Бу ўз навбатида барча олий ўқув юртлири ягона корпоратив тармоққа бирлаштирилишига, тегишли веб-сайтларнинг ишга туширилишига, интернет тармоғининг миллий сегментида ахборот ресурсларини шакллантириш бўйича чора-тадбирлар режасига мувофиқ барча ўқув юртлири веб-сайтлари ахборот-таълим порталига бирлаштирилишига, ўқув қўлланма ва маъруза матнлари электрон таълим базасида жойлаштирилишига олиб келди. «ZiyoNET» ахборот-таълим тармоғининг ресурслари яратилди.

Шунингдек, тадбирда бугунги кунда ахборот оламида Интернет даври келгани, интернет-телевидение, интернет-радио, электрон почта, онлайн-видео каби қўллаб янги ахборот тарқатиш технологиялари тез суръатлар билан ривожланиб, уларнинг аудиторияси ва таъсир доираси тобора кенгайиб бораётгани, бундай ахборот воситаларига асосан ёшлар катта қизиқиш билан қараб, улардан кенг фойдаланишини ҳисобга олинадиган бўлса, бу масаланинг нақадар улкан аҳамиятга эга эканлиги, бу эса глобализация жараёнида ёшларни турли хил кўринишдаги ахборот хуружлари ва ғоявий таъсирлардан ҳимоялашни талаб қилиши алоҳида таъкидланди.

Семинар мобайнида журналистлар юртимизда амалга оширилаётган ёшларга оид давлат сиёсати ёшларнинг жамиятда ўз ўрнини топиш учун ҳуқуқий, иқтисодий ҳамда ташкилий шарт-шароитлар ва кафолатлар яратиш бўйича ёшлар билан ишловчи давлат ва нодавлат ташкилотлар сазъ-ҳаракатларини бирлаштириш, ёшлар ҳаракатлари ва бирлашмалари фаолиятини ривожлантириш масалалари юзасида тегишли маълумотлар олдилар ва соҳа мутахассислари билан ҳамкорлик алоқаларини мустаҳкамлади.

Тадбир давомида мазкур масалаларни ёритишда ОАВ олдида турган долзарб вазифалар муҳокама этилиб, ушбу йўналиш бўйича амалий таъсирлар ишлаб чиқилди.

Ўз мухбиримиз.

Саховатдан диллар мунаввар

Партия ташаббуси

Ўзбекистон «Адолат» СДП Сайловолди дастурида «Ислохот ислохот учун эмас, авваламбор инсон учун» тамойилига риоя қилган ҳолда кучли ижтимоий сиёсатни қўллаб-қувватлаш масаласи алоҳида кўзда тутилган. Шундан келиб чиқиб партиянинг Андижон вилояти Кенгаши томонидан бу масалага алоҳида эътибор қаратилаётгани бежиз эмас.

«Қандай яшасиз, замондош?» шиори остида партия фаолларининг Марҳамат туманидаги кам таъминланган, боқувчисини йўқотган, ёлғиз кексалар, фахрийлар ва ногиронларнинг хонадонларига ташрифи кўнгилларга қувонч ва шодлик олиб кирди.

— Ижтимоий ҳимоя ва ижтимоий адолат тамойилини амалга оширишга қаратилган турли ақция ва хайрият тадбирларини уюштириш ҳам фаолиятимизнинг асосий мезонига айланган, — дейди Ўзбекистон «Адолат» СДП Андижон вилоят Кенгаши раиси Алишер Шодмонов. — Биз биринчи

навбатда фуқароларга мамлакатимиз ривожланишининг асосий тамойиллари мазмун-моҳиятини тўла тушунтиришга, олиб борилаётган ислохотлар замирида кучли ижтимоий сиёсат ёттанлиги ва бу партияимиз дастурига ҳамроҳ эканлигини тарғиб этишга алоҳида эътибор қаратяпмиз. «Қандай яшасиз, замондош?» шиори остида ўтказилган ақция доирасида Марҳамат туманидаги ўндан ортиқ оилаларда бўлди. Бу ўз навбатида, «Мустаҳкам оила йили» Давлат дастури ижросини таъминлаш йўлидаги муҳим қадам демакдир.

— Инсон ёлғизликда, айниқса, кексайганда меҳрга ташна бўлиб қоларкан, — дейди Шукрмерган кишлоғида яшовчи Сакина Салимова. — Партия фаолларининг хонадонимизга ташрифи кўнгилми тоғдек кўтарди. Биз каби кексалари улуғланган, инсон қадрини олий даражага кўтарилган юртининг эртаси албатта, порлоқ бўлади. Бу шубҳасиз, мустақиллик берган имконият демакдир.

Худди шу каби Зухраҳон Абдурахимова, Евгений Шарипов, Антаника Раҳимоваларнинг ҳам қувончдан, ўзларига кўрсатилган ғамхўрликдан кўнгиллари тоғдек кўтарилиб, кўзлари ёшланди.

Партиядошларимизнинг бу савобли иши қалбларни қувончга тўлдирди, юрт тинчлиги ва раънақини сўраб кексаларни дуога қўл очишга ундади.

Ўзбекистон «Адолат» СДП Андижон вилояти Кенгаши матбуот хизмати.

Ёш нотиклар Германия элчихонасида

Танлов

Германия Федератив Республикасининг Ўзбекистондаги элчихонасида бутун мамлакатимиз бўйича чет тили сифатида немис тилини ўрганидиган талабалар орасида «Нотиклик санъати» шиори остида бешинчи маротаба нотиклик танлови ўтказилди. Жами 16 та иштирокчи олий ўқув даргоҳлари ўз талабалари ўртасида немис тили бўйича ички танлов ўтказиб, Германия элчихонасида бўлиб ўтадиган яқиний босқич учун бир нафардан вакилини аниқлаб беришди.

Ҳар йили ўтказиладиган ушбу танловнинг мақсади Ўзбекистонда немис тили ўрганилишини қўллаб-қувватлашдан иборатдир. Бунда ёш нотиклар танлаб олинган маълум бир мавзу бўйича ўз нуқтаи-назарларини тингловчилар қаршида мулоқот шаклида немис тилида тасвирлаб бериши лозим бўлади. Германия элчихонасининг бу йилги нотиклик танловинида иштирокчилар куйидаги учта долзарб мав-

зудан биринчи танлаб олишди:

— 2012 йилда Германия Федератив Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси ўртасида дипломатик алоқалар ўрнатилганлигига 20 йил тўлди. Утган давр мобайнида қандай натижалар қайд этилди? Муносабатларнинг ривожланиш динамикасини қандай баҳолайсиз? Сизнингча, яна қайси йўналишларда изчил ҳамкорлик учун салоҳият мавжуд?

— Қайта тикланувчи энер-

гия — бу Германия учун ҳам, Ўзбекистон учун ҳам муҳим бўлган мавзудир. Қандай илгор лойиҳаларни биласиз ва уларни бошқа бир давлатда амалга оширса бўладими? Сиз ўз мамлакатингизнинг бу соҳадаги салоҳиятини қандай баҳолайсиз? Ўз мамлакатингиз ёки унинг маълум бир ҳудудлари учун қандай тақлифлар киритган бўлардингиз?

— Замонавий санъат — бу жойда инсонлар тарафдорлар ва қаршиларга бўлинади. Бунини санъат деб аташа бўладими? Сизнингча, ижодкорларни кишини қувонтиришдан кўра, кўпроқ унинг жигига тегадиган асарларини яратишга нима ундайди (масалан: адабиёт, мусиқа, рассомчилик ёки ҳайкалтарошлик йўналишларида)? Омма бунга қандай қарайди? Мисоллар келтиринг. Сизнингча, санъатнинг ушбу турида келажак борми? Улар ўтмишдаги буюк ижодкорларнинг юксак даражадаги асарларига нисбатан рақобат қила оладими?

Мусобақа доирасида яқиний босқичга чиққан жами 16

нафар талаба юқоридидаги уч мавзудан бири бўйича 5 дақиқа давомида нутқ сўзлашди ва ҳайъат аъзоларининг мавзу бўйича саволларига жавоб беришлари керак эди. Нотиклик санъати бўйича ушбу йилдаги танлов ғолиблигини Фаргона давлат университети 2-курс талабаси Зухра Абдумаликова қўлга киритди. Иккинчи ўринни Ўзбекистон давлат Жаҳон тиллари университети 4-курс талабаси Нарғиза Илҳомова ва учинчи ўринни Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатияси университети 3-курс талабаси Ойбек Ҳамдамов эгаллашди. Барча иштирокчилар немис тилидаги китоблар ва аудио-дисклардан иборат совғалар билан тақдирланишди.

Муроджон МИРЗАЛИЕВ.

Интерактив хизмат самарадорликнинг муҳим омили

Қарор ва ижро

Мамлакатимизда солиқ соҳасида замонавий ахборот-коммуникация технологияларининг кенг жорий этилиши ва солиқ тўловчилар томонидан молиявий ҳамда солиқ ҳисоботларининг электрон кўринишда тақдим этилиши хўжалик юритувчи субъектларга қўл келадиган. 2007 йил 23 августда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Давлат ва хўжалик бошқаруви, маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолда юридик ва жисмоний шахслар билан ўзаро ҳамкорлигини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори қабул қилинди. Республика Давлат солиқ қўмитаси ана шу асосда солиқ идоралари томонидан кўрсатилиши лозим бўлган базавий интерактив хизматлар регламентларини тасдиқлади ва ушбу регламент дастурий маҳсул воситасида амалга оширила бошлади. Айни вақтда солиқ органларида кўрсатилаётган интерактив хизматларнинг 14 дан ортиқ тури мавжуд. Булар ичида молиявий ва солиқ ҳисоботларини электрон кўринишда тақдим этиш солиқ тўловчилар орасида кенг тарзда оммалашди.

Сир эмас, солиқ тўловчилар солиқ ва молиявий ҳисоботларини электрон кўринишда тақдим этиш учун электрон ра-

қамли имзоларга эга бўлиши лозим бўлиб, ўтган 2011 йил давомида Наманган вилоятидаги юридик шахс мақомига

эга корхоналарга давлат солиқ қўмитаси томонидан 12330 та электрон рақамли имзо қалитлари берилди. Бу жами фаолият кўрсатаётган солиқ тўловчиларнинг 78 фоизи демакдир. Бундан ташқари, шу даврда давлат солиқ идоралари томонидан олиб борилган тарғибот-ташвиқот ишлари натижа-сида 12088 та корхона ва ташкилотларнинг солиқ ва молиявий ҳисоботлари ҳам электрон кўринишда қабул қилинди. Бу вилоятда фаолият юритаётган солиқ тўловчиларнинг 77 фоизини ташкил этади.

Ҳўш, ана шу хизмат тури солиқ тўловчиларга қандай қулайликлар яратмоқда? Энг аввало, солиқ ва молиявий ҳисоботларни электрон кўринишда шакллантириш ҳисоботлардаги хатоларни тезкор тузатиш ва аниқлаш имконини беради. Демак, эндиликда ҳисобчилар солиқ инспекцияларида навбатда туриб, вақтларини беҳуда йўқотмай-дилар. Ҳисоботни топшириш муддатининг охириг кунинда вақтининг соат 24 гача узайтирилгани ҳам, шубҳасиз, уларга гача афзаллик яратади. Электрон кўринишдаги солиқ ва молиявий ҳисоботларни

қабул қилиш ва қайта ишлаш маълумотларни солиқ тўловчилар шахсий карточкаларига автоматик тарзда киритиш имконини беради. Бунда маълумотларни қўлда киритиш вақтидаги хато қилиш эҳтимолининг олди олинади.

Яна бир қулайлик шундан иборатки, бу ҳолатда солиқ тўловчиларнинг бюджет ва бюджетдан ташқари жамғармалар билан ўзаро ҳисоб-китобларидаги хабардорлиги ошади. Солиқ ва молиявий ҳисобот шаклланининг долзарблиги таъминланади. Чунки, тасдиқланган шакллар ўзгаририлган тақдирда, электрон шакллар дарҳол янгиланади. Мазкур тизимда электрон рақамли имзо ва шифрлаш каби сертификатлаштирилган криптографик воситалардан фойдаланиш натижасида ахборотнинг муҳофазат қилиниши ва махфийлиги таъминланади.

Хизматнинг бу тури, ўз ба-батада, солиқ тўловчилар билан бирга ДСИ ходимларига ҳам ҳисоботларни электрон қайта ишлаш жараёнида катта имкониятлар туғдиради. Молиявий ва солиқ ҳисоботларини қабул қилиш, уларга жавоб ёзиш, ҳисобланган солиқ ва тўлов-

ларни солиқ тўловчиларнинг шахсий ҳисоб варақасига киритиш давридаги вақт тежалди. Ҳисоботларнинг электрон архивда сақланиши улардан хоҳлаган вақтда фойдаланиш имконини беради.

Кўрииб турганидек, солиқ соҳасида жорий этилган замонавий ахборот-коммуникация технологияларининг афзалликлари бисёр. Лекин янгиликлардан чўчиш, хато қилиб қўйиш ёки бошқа эҳтиёткорликлар боис улардан фойдаланишда ҳали ҳам иккиланиб турган хўжалик субъектлари йўқ эмас. Шу боис вилоят солиқ хизмати органлари жойларда солиқ тўловчилар иштирокида семинар ва учрашувлар, давра суҳбатлари ўтказиб, айниқса йирик корхона ва ташкилотларда интерактив хизматлардан фойдаланиш бўйича тушунтириш, амалий ёрдам кўрсатиш ишларини олиб бораётдилар.

Жаҳонгир САДРИДИНОВ,
Наманган вилоят Давлат солиқ бошқармаси бўлим бошлиғи,
Бобур ҲАСАНОВ,
Наманган вилоят Давлат солиқ бошқармаси шўъба бошлиғи.

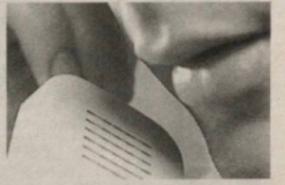
Хабарлар

Шошилич хизматларнинг телефон рақамлари ўзгарди

Ўзбекистон олоқа ва ахборотлаштириш агентлиги шошилич ва маълумот берувчи хизматларнинг телефон рақамларида ўзгаришлар юз бергани ҳақида хабар берди.

Шошилич ва маълумот берувчи хизматларнинг телефон рақамларини Халқаро андозаларга мослаштириш мақсадида 2012 йилнинг 5 апрелидан бошлаб Тошкент шаҳри бўйича қуйидаги телефон рақамлари ўзгарилади:

- "01" (ёнгин хавфсизлиги хизмати) — "101";
- "02" (милиция) — "102";
- "03" (тез ёрдам) — "103";
- "04" (газ хизмати) — "104";
- "050" (қутқарув хизмати) — "1050";
- "0xx" (бошқа хизматлар) — "10xx".

Такси лицензиясини СМС орқали билиб олиш мумкин

Куни-кеча Ўзбекистон Автомобиль ва дарё транспорти агентлиги янги хизматлар тақдимоти-ни ўтказди.

Энди автобус, йўналишли такси ва енгил таксилар ёки юк автомобилнинг давлат рақами давлат рақам белгисини сериялари билан бирга мобил телефондан СМС орқали 5500 рақамга юбориш орқали улар ҳақидаги барча маълумотларни билиш мумкин. Бир неча сонияда сизга ушбу автотранспорт воситасининг қайси фаолият тури билан ва қайси муддатгача шугулланиш ҳуқуқига эга эканлиги тўғрисида хабар келади. Агар сиз юборган хабарга агентлик маълумотлар базасидан рад жавоби келса, демак, ушбу транспорт воситаси мутлақо ноқонуний фаолият кўрсатаётган бўлади. Бу эса шу автотранспорт воситасининг кунлик техник кўриқдан, ҳайдовчининг эса

тиббий кўриқдан ўтганига кафолат йўқ, деганидир.

Мазкур янги интерфаол хизматни жорий этиш мақсадида агентлик мутахассислари лицензияланган транспорт воситаларининг электрон базасини яратди. Унда ҳозирги кунда 30 мингдан ортиқ автотранспорт воситаси ва уларнинг ҳайдовчилари ҳақида маълумотлар жамланган.

"Кредит-Стандарт" Ўзбекистоннинг энг яхши банки

Жаҳоннинг нуфузли "Global Finance" халқаро молия журнали "Кредит-Стандарт" очик акциядорлик тижорат банкни иқтисодиёти ривожланаётган давлатлар рейтингига Ўзбекистоннинг 2012 йилги энг яхши банки деб топди.

Танловда Европа, Осиё, Яқин Шарқ, Африка ва Латин Америкасидан 21 та мамлакат банклари қатнашди. Ҳакамлар ҳайъати таркибига соҳа таҳлилчилари, халқаро корпорациялар раҳбарлари ва молиялаштириш соҳасидаги етакчи мутахассислар киритилди.

Журнал муҳаррирлари банк соҳаси таҳлилчилари ва маслаҳатчилари иштирокида банклардаги фаолликнинг ортиси, даромадлилик, стратегик талаблар, миқдорларга хизмат кўрсатиш, рақобатлашувдаги нархларнинг белги-ланиши ва инновацион маҳсулотлар бўйича энг яхши банкни аниқлашди, дея ха-

бар беради uzreport.com. Ай-тиш жоизки, "Кредит-Стандарт" банк мазкур юксак эътирофга бешинчи бор эришти. Мукофотни тантанали топшириш маросими аънава-га кўра, Вашингтонда Халқаро валюта фонди ва Жаҳон банкнинг ҳар йилги учрашу-ви чоғида, яъни куз мавсу-мида бўлиб ўтади.

"Кашанда" вагонлар

Божхона бекати

Республикаимизда тамаки маҳсулотларига акциз маркарларини қўллаш шу турдаги маҳсулотларни ишлаб чиқариш, импорт қилиш, сақлаш, ташитиш ва сотиш, устидан давлат назоратини ўрнаттиш, шунингдек, акциз солиғини тўлиқ йиғиб олиш, мазкур товарларнинг яширин тарзда ишлаб чиқарилишининг ёхуд Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб келинишининг олдини олишда муҳим аҳамият касб этади.

Шу мақсадда, 1996 йилнинг 1 октябридан бошлаб Ўзбекистон Республикасида ишлаб чиқарилаётган ва унинг ҳудудига олиб келинаётган тамаки маҳсулотларини белгиланган намунадаги акциз маркарлари билан мажбурий маркарлаш тартиби жорий этилган. Мазкур тартибларга риоя қилмасдан тамаки маҳсулотларини юртимизга олиб кириш, акциз маркарларини ёпиштирмаган ҳолда ташитиш (халқаро транзитдан ташқари), сақлаш ва сотиш эса тақиқлаб қўйилди. Адлия вазирлигидан 1999 йил 7 январда рўйхатдан ўтказилган "Ўзбекистон Республикасида тамаки маҳсулотлари ва алкогольли ичимликларга акциз маркарларини қўллаш тартиби тўғрисида"ги 589-сонли йўриқномада белгилаб қўйилган ушбу тартибларга амал қилиш ва унинг бажарилишини таъминлаш борасида Давлат божхона қўмитаси томонидан ҳам қатор чора-тадбирлар олиб борилмоқда.

Рақамларга муружаат қил-сақ, жорий йилнинг ўтган дав-ри мобайнида республикаимиз божхоначилари томонидан бошқа ҳуқуқни муҳофазат қилувчи идо-ралар вакиллари билан ҳам-корликда аниқланган 160 та қонунбузарлик ҳолатида қий-мати 118 миллион сўмга яқин салкам 62,5 минг қути тамаки маҳсулотларининг ноқонуний олиб ўтилишига чек қўйилган.

Хоразм вилояти божхоначи-лари томонидан республика-имиз ҳудудидан транзит тарзи-да ўтаётган юк поезди божхо-на назоратидан ўтказилганда, ундаги вагонлар остига қий-мати 2,1 миллион сўмлик 1400 қути "Pall Mall" тамаки маҳсу-лотлари яширилгани аниқлан-ди.

Марҳамат туманининг қўшни давлат билан чегарадош ҳуду-дида ҳуқуқни муҳофазат қилу-вчи идоралар вакиллари кўриб қолгач, жуфтаки рос-лаган кимсаннинг "қуён" бўли-ши бекорга эмас экан. Чунки у қиймати 1 миллион сўмлик

1000 қути "Classic" маркали сигареталарни яширинча олиб киришга уринган эди.

Худди шундай ҳолатни Ян-гийўл туманининг чегарадош ҳудудига ҳуқуқни муҳофазат қилувчи идоралар вакиллари кўриб қолгач, жуфтаки рослаган яна бир қонунбузар ўз бошидан кечиргани аниқ. Чунки ундан қиймати 24,3 мил-лион сўмлик 3 турдаги 2080 қути сигаретлар "эсдалик" қолди.

Учқўрғон туманини қўшни давлат билан туташтирувчи айланма йўлда "қуён" бўлган қонунбузар эса қиймати 6 млн. сўмлик 4000 қути "Classic" номли сигаретларнинг баҳри-дан ўтишга мажбур бўлди.

Анджонлик божхоначилар томонидан айланма йўлда ҳаракатланаётган "Тико" ру-сумли автомашина тўхталиб текширилганда, унда марҳа-матлик Ё.Турсунов томонидан божхона расмийлаштирувини тасдиқловчи ҳужжатлари бўл-маган ва қўшни давлатнинг ак-циз ёрликлари ёпиштирилган 4490 қути тамаки маҳсулотла-ри ноқонуний равишда олиб кирилаётганлиги аниқланди.

"Нексия" автомашинасини бошқа ҳуқуқни муҳофазат қилувчи идоралар вакиллари билан ҳамкорликда божхона назоратидан ўтказган фарго-налик божхоначилар қиймати 7 миллион сўмдан ортиқ бўлган 4 турдаги 7130 қути та-маки маҳсулотларининг ноқо-нуний айланмасига чек қўйиш-ди. Муқаддам айланма йўллар орқали кичик туркумларда олиб кирилган ва божхона

расмийлаштирувини тасдиқ-ловчи ҳужжатлари бўлмаган мазкур тамаки маҳсулотлари водиллик О.Турғуновга тегиш-ли экан.

Сурхондарё вилояти божхо-на бошқармаси ходимлари то-монидан йирик туркумдаги та-маки маҳсулотларининг ноқо-нуний олиб ўтилишига чек қўйилди. Республикаимиз ҳуду-дидан транзит тарзида ўтаёт-ган юк поезди божхона назо-ратидан ўтказилганда вагон-лардан бирга "LD" маркали 6 минг қути тамаки маҳсулот-лари яширилгани аниқланди.

Давлат божхона қўмитаси матбуот хизмати.

Бемаврид "жилоланди"

"Тошкент-Аэро" ихтисослаштирилган божхона комплекси ходимлари томонидан тилла ва заргарлик буюмларининг юртимиз сарҳадлари орқали ноқонуний олиб ўтилишининг олдини олиш борасида доимий чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Натижада, 2012 йилнинг ўтган даври мобайнида комплекс ходимлари томонидан бошқа ҳуқуқни муҳофазат қилувчи идоралар вакиллари билан ҳамкорликда аниқланган 11 та қонунбузарлик ҳолатларида қиймати 58 миллион сўмлик, салкам 1,2 килограмм оғирликдаги заргарлик буюмларининг ноқонуний олиб ўтилишига чек қўйилди.

Шу ўринда таъкидлаш жо-изки, амалдаги тартибларга кўра Ўзбекистон Республика-си ҳудудига жисмоний шахс-лар томонидан товарларни ак-циз солиғи солинамасдан олиб киришининг чекланган меъёр-ларига мувофиқ, акциз солиғи

солинмасдан олиб кириш учун умумий оғирлиги 30 граммдан ошмайдиган қимматбаҳо ме-талл ва қимматбаҳо тошлар-дан ясалган бештагача заргар-лик буюмларига рухсат бери-лади. Белгиланган меъёрдан ортиқча олиб кирилган тилла

буюмлари учун эса ўрнатилган тартибда божхона тўловлари ундирилади. Мазкур меъёрлар Адлия вазирлиги томонидан 1998 йил 13 мартда 412-сон билан рўйхатдан ўтказилган.

Шунга қарамаздан, мазкур тартибларга риоя қилмай қим-матбаҳо товарларини ноқо-нуний йўллар билан олиб ўтишга уринаётган шахслар ҳам йўқ эмас.

Жумладан, "Боку — Тош-кент" йўналишида парвоз қил-ган андижонлик Машрабнинг қиймати 3,6 миллион сўмлик 95 грамм оғирликдаги 8 дона заргарлик буюмларини яши-ринча олиб ўтишга уриниши иш бермади.

Шу йўналишида парвозни яқунлаган учтепалик Гуласал эса 108 грамм оғирликдаги тил-

ла тақинчоқларини эғнидаги қийимлари орасига яшириб олиб ўтишга қарор қилди. Аммо қиймати 14 млн. сўмлик 16 дона заргарлик буюмлари учун унинг қийими "тор" келди.

Худди шундай яқун Азербай-жон Республикасидан қайтган яна бир йўловчи, қий-мати салкам 6,4 миллион сўмлик 163 грамм оғирликда-ги заргарлик буюмларини худ-ди шу усулда олиб ўтишга уринган яққасаройлик Мало-ҳатта ҳам "насиб" этди.

"Истамбул — Тошкент" йўна-лишида учиб келган кўнгирот-лик Розиянинг йўл сумкасини текширган божхоначилар унда баённомада кўрсатилмаган ва божхона ходимининг оғзаки сўроғи пайтида айтилмаган, қиймати 3,6 миллион сўмдан

зиёд 94 грамм оғирликдаги заргарлик буюмлари борлиги-ни аниқлашди.

Туркиядан қайтиб келган М.Шарифова ҳам заргарлик буюмларини олиб кириш тар-тибларини бузишга уринган пайтда божхоначилар томони-дан тўхталиб қолинди. Ушбу аёл қиймати 10 миллион сўмдан ортиқ 191 грамм оғир-ликдаги заргарлик буюмлари-ни божхона баённомасида ҳам, оғзаки сўров пайтида ҳам қайд қилишни "унутиб" қўйди.

Ҳозирда мазкур ҳолатлар юзасидан божхона текширу-влари ва суриштирув ҳаракат-лари давом эттирилмоқда.

"Тошкент-Аэро" ИБК ахборот хизмати.

"iPad" нинг янги авлоди

Дунёга машҳур брендлардан бўлган Apple ком-панияси "iPad" планшет компьютерининг янги ав-лодини номойиш қилди.

Тўрт ядроли А5Х-процессор, 2048 x 1536 ҳажми "Ретина" дисплей, 5 мегапикселли орт-камера, 1080p HD-video, овоз ёрдамида матн териш курил-масига эга мазкур планшет ах-борот-коммуникация техноло-гиялари ишқибозларида катта қизиқиш уйғотди. Унинг бата-реяси ҳам 10 соат давомида ишлаш қувватига эга.

Тақдимотчилар ушбу план-шет компьютерни "янги iPad" деб номлашгани, айниқса, кўпчиликда катта қизиқиш уй-ғотди. Ҳозирча унинг бозор нархи қўшимча имкониятлари билан 500 доллардан 829 дол-ларгача баҳоланмоқда.

Сўнгги саҳифа

Соғлом она — соғлом бола

Юксак эътибор самаралари

Мамлакатимизда аҳолининг репродуктив саломатлигини мустақкамлаш, оналик ва болаликни муҳофизга қилиш, ёш авлодни ҳар томонлама соғлом вояга етказиш устувор вазифалардан этиб белгиланган.

Бу борада Қумқўрғон туманида ҳам изчил ишлар амалга ошириляптир. Худуддаги тўртта шифохона, иккита поликлиника, 20 та

қишлоқ врачлик пунктида 1 минг 841 нафар олий ва ўрта маълумотли тиббиёт ходими хизмат кўрсатмоқда. Шифо масканлари махсус дастур доирасида босқичма-босқич реконструкция қилиниб, замонавий ускуналар билан таъминланаяптир.

Жумладан, туман тиббиёт бирлашмасининг 80 ўринли туғуруқхона бўлими ўтган йили «Саломатлик-2» лойиҳаси доирасида замонавий жарроҳлик, наркоз ускуналари ва УЗИ аппаратлари билан жиҳозланди.

Туманда истиқомат қилаётган 52 мингдан ортиқ туғиш ёшидаги аёлнинг 23 минг 140 нафари жорий йилнинг ўтган уч ойида тиббий кўриқдан ўтказилди. Амалга оширилган бундай хайрли ишларнинг барчаси жисмонан соғлом фарзандларни дунёга келтириб, вояга етказишда муҳим омил бўляптир.

Суратда: ҳамшира Насиба Тошқуллова.

www.adolat.uz сайти саҳифаларида:

- “Онлайн депутат” саҳифасида фракциямиз аъзоси, Мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитаси раиси Қодир Жўраевнинг юртимизда амалга оширилаётган ислохотлар, глобал ва маҳаллий даражадаги сиёсий вазиятлар, дунё саҳнасидаги нотинчликларга муносабати қандайлигини билмоқчимисиз? Сайт ўқувчиларининг мурасасиз саволларига муфассал жавоблар, шунингдек, замонавий сиёсатчининг футбол ишқибозлари билан қурган самимий суҳбатидан баҳраманд бўлинг!
- Маҳаллий депутатнинг аҳоли бандлигини таъминлашда кўзбўямачиликларнинг олдини олиш ҳақида фикр ва таклифлари сизни бефарқ қолдирмайди.
- Республика бўйлаб бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини қучайтириш мақсадида ўтказилаётган тадбирларнинг энг сўнгги янгиликларидан воқиф этиамиз!
- Ўзбекистон “Адолат” социал-демократик партияси мадҳиясига ишланган қизиқарли видео-клип сизни қутмоқда!

Соҳибқирон — буюк бунёдкор

Давоми. Боши 1-бетда

Улуғ аждодимизнинг “Темур тузуқлари” асари мустақиллик йилларида миллий маданий меросимизнинг ноёб намунаси сифатида қайта тикланиб, бир неча бор нашр қилинди. Соҳибқироннинг 675 йиллик таваллуд тўғрисида Юртбошимиз ташаббуси билан бу китоб мукамал ҳолда янгидан чоп этилди.

Бугун Тошкент, Самарқанд ва Шаҳрисабз шаҳарларида ул элоти муборакнинг улуғвор ҳайкаллари савлат тўкиб турибди. Амир Темур номи билан аталувчи кўчалар, хибонлар ва бошқа географик объектлар юртдошларимизнинг ардоқли масканларига айланган. Темурийлар тарихи давлат музейи ана шундай файзли гўшалардан биридир. Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида бунёд этилган ушбу музей фонди ранг-баранг экспонатлар, ноёб осори-атикаларга бой.

Музейни томоша қилган киши ундаги ҳар бир экспонат олдида бир мuddат тўхтамасдан ўтолмайди. Бу ердаги қўлёмалар, қумуш ва мис тангалар, сопол ва мис буюмлар, меъморий қўлламалар, қурол-яроғ, чолғу асбоблари Соҳибқирон бобомиз ҳомилий қилган илм-фан, таълим, маданият, иқтисодиёт, тиббиёт каби кўплаб соҳалар беқўёс даражада ривож топганидан дарак беради.

Шаҳрисабз ва Самарқанддаги XIV асрга оид бинолар қўлламаларидаги безаклар ва ранглар олти юз йилдан кўпроқ вақт ўтса-да, ўз рангини ўзгартирмагани ҳар қандай кишини хайратга солиши табиий. Булар Амир Темур давридаги улкан бунёдкорлик ишларидан, бобомизнинг юксак яратувчанлик салоҳиятидан сўзлайди.

Тарихчи Шарафиддин Али Яздий бундай ёзди: “Олам

равнақи ва рўшнолиги йўлида ҳафсаласи ниҳоятда юксак Амир Темур ободончиликка ярайдиган бирон қарчирнинг ҳам зое бўлишини раво кўрмасди”.

Дарҳақиқат, Амир Темурнинг азму шижоати туфайли мадрасалар, масжиду мақбаралар, бозорлар, кўприклар, йўллар, ариқлар, қалъалар ва бошқа иншоотлар бунёд этилган. Самарқанд атрофида яратилган Боғи Чинор, Боғи Дилқушо, Боғи Беҳишт, Боғи Баланд, Нақши Жаҳон сингари ўнлаб гўзал боғлар ўз даврида мағрибу шариҳда афсонага айланган. Улар нафақат боғдорчилик, балки ички саройлари билан ҳам меъморчиликнинг юксак намунаси бўлган.

Энг муҳими, мазкур қурилишлар географияси биргина Туркистон билан чегараланиб қолмаган. Амир Темурнинг бевосита раҳнамолигида Хуросон, Эрон, Ироқ, Озарбойжон ушбу музей фонди ранг-баранг экспонатлар, ноёб осори-атикаларга бой.

Музейни томоша қилган киши ундаги ҳар бир экспонат олдида бир мuddат тўхтамасдан ўтолмайди. Бу ердаги қўлёмалар, қумуш ва мис тангалар, сопол ва мис буюмлар, меъморий қўлламалар, қурол-яроғ, чолғу асбоблари Соҳибқирон бобомиз ҳомилий қилган илм-фан, таълим, маданият, иқтисодиёт, тиббиёт каби кўплаб соҳалар беқўёс даражада ривож топганидан дарак беради.

Шаҳрисабз ва Самарқанддаги XIV асрга оид бинолар қўлламаларидаги безаклар ва ранглар олти юз йилдан кўпроқ вақт ўтса-да, ўз рангини ўзгартирмагани ҳар қандай кишини хайратга солиши табиий. Булар Амир Темур давридаги улкан бунёдкорлик ишларидан, бобомизнинг юксак яратувчанлик салоҳиятидан сўзлайди.

си, файзу баракаси тимсолидир.

...Музейдаги яна бир қимматли экспонат — Соҳибқироннинг Франция қироли Карл VI га йўллаган хати бу ерга ташриф буюрган ҳеч бир кишининг эътиборидан четда қолмайди. Унда бобокалонимизнинг жаҳонаро обрў-эътибори, дунё цивилизациясига қўшган хиссаси намоён: “Сиз ўз савдогарларингизни менинг салтанатимга юборинг. Биз уларни илиқ қарши олиб, иззат-икром кўрсатамиз. Биз ҳам ўз савдогарларимизни сизнинг юртингизга йўллаймиз. Сиз ҳам уларга ҳурмат кўрсатинг, уларга ортиқча тазйиқлар қилинишига йўл қўйманг. Сиздан бундан бўлак талабим йўқ. Зеро, дунё савдо аҳли ила обод бўлажак”.

Бу нуктадан жумлалар инсоният тараққиётига, халқаро ҳамкорликка улкан хисса қўшгани шубҳасиз. Зеро, Амир Темурнинг саъй-ҳаракатлари каби узоқ ўлкаларда ҳам юзлаб иншоотлар бунёд этилган. Бобомиз ўз Тузуқларида “Қай бир жойдан бир гишт олсам, ўрнига ўн гишт қўйдирдим, бир дарахт кестирсам, ўрнига ўнта кўчат ектирдим”, деган сўзлари ҳам бунга тасдиқлайди.

Буюк Соҳибқирон қаерга бормасин, уша юртинг муқаддас қадамжоларини обод қилган, гўзал мақбаралар қурдирган. Амир Темурдан қолган ҳар бир тарихий ёдгорлик, у қаерда жойлашган бўлмасин, бугун ҳам халқларни бир-бирига боғлаб, дунёнинг турли бурчакларидан келган миллионлаб зиёратчиларни маънан бирлаштириб, эзгуликка даъват этиб келмоқда.

Имом Бухорий ва Аҳмад Ясавий, Занги ота мақбаралари, Оқсарой ва Шоҳи Зиндадаги меъморий мўъжизалар, Бибиҳоним жоме масжиди, Гўри Амир мажмуаси ва бошқа иншоотлар шулар жумласидандир. Ушбу обидалар бугун юртимизнинг бетакрор қиёфа-

хур немис композитори Георг Гендель басталаган опера, америкалик адиб Эдгар По қаламига мансуб поэма (1827 йил) шулар жумласидандир.

Умуман олганда, ўтган олти юз етмиш йил мобайнида Амир Темурга бағишлаб яратилган йирик асарлар сони Европа тилларида 600 дан зиёд, Шарқ тилларида эса мингга етган.

Амир Темурнинг башарият олдидаги улкан хизматларининг янги қирралари кашф этилмоқда. Дунёнинг қарийб 50 мамлакатда темиршунос олимлар фаолият кўрсатмоқда. Темур ва темурийлар даври ҳақида кўплаб китоблар нашр этилмоқда, илмий тадқиқотлар олиб борилмоқда.

Мамлакатимизга ташриф буюрган хорижликларнинг Темурийлар тарихи давлат музейини катта қизиқиш билан томоша қилиши ҳам бутун дунёда Амир Темурга эҳтиром юксаклигини далolatдир. Музейнинг фахрий меҳмонлар китобида битилган фикр ва тилакларда ҳам ана шу эҳтиром ифодасини кўриш мумкин.

Бугун истиқлолимизнинг ҳар бир тадбирида, мустақил давлатимизнинг ҳар бир қадамида бу буюк зот руҳи бизга ҳамроҳу ҳамнафасдир. Юртимизда Президентимизнинг бевосита ташаббуси ва саъй-ҳаракатлари билан улкан бунёдкорлик ишлари амалга оширилмоқда. Буюк уламоларимиз, азиз-авлиёларимиз қадамжолари обод этилмоқда. Халқаро ҳамкорлик, савдо ва хунармандчилик ривожланмоқда.

Буларнинг барчаси Соҳибқирон Амир Темурнинг “Чиндан ҳам ишларимиз бизни кўрсатиб туради!” деган машҳур сўзларининг бугунги кундаги инъикосидир.

Анвар САМАДОВ, ЎЗА шарҳловчиси.

Ёш боксчиларимизнинг дастлабки ғалабалари

Бокс

Россиянинг Анапа шаҳрида бокс бўйича ўсмирлар ўртасида ўтказилаётган аъёнавий халқаро турнирда мезбонлар билан бирга Ўзбекистон, Ирландия, Куба, Беларусь, Украина, Молдова, Арманистон, Азарбойжон, Қозоғистон ва Туркменистондан жами 121 нафар боксчи ўн вазн тоифасида ғолиблик учун куч синашмоқда.

Унда тўққиз нафар иқтидорли боксчимиз юртимиз шарафини ҳимоя қилмоқда. Мусобақага киришган беш нафар ҳамюртимиздан тўрттаси дастлабки ғалабасини нишонлади.

Биринчи боксчининг энг кескин ва мурасасиз беллашувларидан бири дунёдаги етакчи

бокс мактаблари — Ўзбекистон ва Куба вакиллари ўртасида бўлди. 69 килограмм вазн тоифасида рингга чиққан Акмалбек Қосимов кубалик Оснай Бенкомо Торресга қарши жангда 14:8 ҳисобида зафар қўчди.

Нурсултон Нишонбоевнинг ирландиялик Крис Невинга қарши

бахси ҳам қизгин курашларга бой бўлди. Умидли спортчимиз 13:8 ҳисобида ғалаба қозонди.

Чорак финал йўлнамаси учун ўтказилган беллашувларда энг йирик натижа Ўзбекистонлик Элнур Абдураимов ва озарбойжонлик Шаҳмар Алиев ўртасидаги жангда қайд этилди. Элнур 25:10 ҳисобида муваффақият қозонди.

Энг энгил — 49 килограмм вазн тоифасидаги бахшларда иштирок этаётган Муроджон Аҳмадалиев беларуслик Антон Чернамазани 18:9 ҳисобида мағлубиятга учратди.

Зохир ТОШХУЖАЕВ, ЎЗА шарҳловчиси.

Спортга меҳр қўйганлар

Аҳил маҳалла

Ёш авлодни баркамол этиб тарбиялашда маҳалланинг ўрни катта. Бунга Қорши шаҳридаги “Белгор” маҳалласида ёшларнинг бўш вақтини мазмунли тошқил этиш, уларни фойдали машғулотларга жалб этишга қаратилган доимий эътибор мисолида ҳам кўриш мумкин.

Аҳиллик, ҳамжихатлик ҳукмирон ушбу маҳаллада олти мингга яқин аҳоли истиқомат қилади. Маҳаллада болалар ва

ёшлар учун турли тўғарақлар ташқил этилган. Шахмат-шаҳка, футбол, таэквандо тўғарақларида болаларнинг спорт би-

лан шуғулланишлари учун барча шароитлар яратилган. “Маҳалламиз паҳлавонлари”, “Спорт — соғлик асоси”, “Отам, онам ва мен — спортчилар оиласи” каби мусобақаларни ўтказиш доимий аъёнага айланган. Маҳалла футбол жамоаси эса шаҳарда ташқил этилаётган мусобақаларда муваффақиятли иштирок этиб келмоқда.

Суратда: шахмат тўғраги қатнашчиси Самандар Қаҳрамонов.

Ж.НОҚРОВАЙЛОВ (ЎЗА) олган сурат

Тимсоҳни ямламай ютган улкан илон қолдиқлари топилди

Ўқинг, бу қизик

Америкалик олимлар миллионлаб йиллар аввал ер юзиде ўта ҳайбатли илонлар яшаб ўтганини аниқладилар. Хусусан, Колумбияда топилган илонларнинг узунлиги 14 метр, вазни эса 1 тоннадан оғирроқ бўлган. Ушбу кашфиёт нафақат ўтмишни ўрганиши, балки келажакка теранроқ назор ташлашга ҳам имкон беради. Тахминан 58 миллион йилча аввал Жанубий Американинг ботқоқли чонгалзорларидан улкан илон судралаб чиққан. Вазни бир тоннадан оғирроқ, узунлиги эса 14 метр бўлган илон бус-бутун тимсоҳни ямламай ютган. Ҳатто бир неча йил олдин ҳам олимлар бунчалар улкан ҳайвонни қовлаб топишни хаёлларига ҳам келтирмас эдилар.

— 14 метрли илонни топиш етти уҳлаб тушимизга ҳам қирмаганди. Хозирда мавжуд илонларнинг энг улкани ҳам ундан икки баравар кичкина, — дейди кашфиёт муаллифларидан бири, тропик тадқиқотлар бўйича Смитсон институту вакили Карлос Ҳарамилло.

Лотинча Titanoboa segetensis номини олган илонни замонавий анаконданинг узоқ аждоди деб ҳисоблашмоқда. У захарли бўлмаса-да, ўз ўлжаларини бўғиш қучи билан ўлдирган. Улкан илон қолдиқлари Колумбиянинг Керрехон шаҳридаги очик қўмир қонида олиб борилган қазилма ишлари пайтида топилган. 2002 йилда олимлар аини жойда палеоцен даврига оид тропик ўрмонлар қолдиқларини топган эдилар. Ушанда тошга айланиб қолган ўсимликлардан ташқари, катталиги тасаввурга ҳам сигмайдиган кўплаб судралаб юрвучи ҳайвонлар қолдиқлари топилган. Америкалик олимларнинг айтишича, илонлар танаси ҳаво ҳароратининг ўзгарishiга мослаша олмагани учун ўз-ўзидан қирилиб кетган.

ADOLAT ижтимоий-сиёсий газета

Муассис: Ўзбекистон «Адолат» СДП Сийсий Кенгаши

Ташрир хайъати: Дилором ТОШМУХАМЕДОВА, Исмонил САИФНАЗАРОВ, Зуҳра БОТИРОВА, Светлана ОРТИКОВА, Иқбол МИРЗО, Мамазоир ХУҶАМБЕРДИЕВ, Қодир ЖУРАЕВ, Собир ТУРСУНОВ, Муҳаммад АЛИ, Мукаррамхон АЗИМОВА, Раъшан ХАЙДАРОВ, Талғат МУРОДОВ, Алишер МУМИНОВ.

Баш муҳаррир: Худобер МАМАТОВ
Баш муҳаррир биринчи ўринбосари: Абдували СОЙИБНАЗАРОВ (Нашр учун маскул)

Бўлимлар: Партия ҳаёти ва парламент фаолияти бўлими — 236-57-14;
Маданият, ахборот, спорт ҳамда хатлар ва шикоятлар билан ишлаш бўлими — 236-54-39;
Телефонлар: қабулхона — 236-53-14, 233-40-86 (факс); котибиёт — 233-41-89.

Навбатчи муҳаррир — Абдуҳаком ЙЎЛДОШЕВ.
Навбатчи — Илёс САХАТОВ.

«Adolat»дан кўчириб босиш фақат таҳририят рухсати билан амалга оширилади.

1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 0018 рақами билан рўйхатга олинган.

НАШР КЎРСАТКИЧИ: 200

ISSN 2091-5217

1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган

Ташрир нумари: 100000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй. adolat_gazeta@mail.ru

«Шарқ» НМАК босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Буюртма Г—400. Ҳажми — 4 босма табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2. Адади — 9855. Босишга топшириш вақти — 21.00. Босишга топшириш вақти — 21.50

1 2 3 5

7 7 2 0 9 1 5 2 1 0 0 9 1